

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Rozvoj cestovního ruchu a jeho vliv na rozvoj města Kutná Hora

The Development of Tourism and Its Impact on the Development
of Kutná Hora

STUDIJNÍ PROGRAM

Ekonomika a management

VEDOUCÍ PRÁCE

doc. Ing. arch. Vladimíra Šilhánková, Ph.D.

PHAM

NGOC MY LINH

2022



ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení:	Pham	Jméno: Ngoc My Linh	Osobní číslo: 482712
Fakulta/ústav:	Masarykův ústav vyšších studií		
Zadávací katedra/ústav:	Institut veřejné správy a regionálních studií		
Studijní program:	Ekonomika a management		

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Rozvoj cestovního ruchu a jeho vliv na rozvoj města Kutná Hora

Název bakalářské práce anglicky:

The Development of Tourism and Its Impact on the Development of Kutná Hora

Pokyny pro vypracování:

Cílem bakalářské práce je komparace vlivu pandemie na obyvatele a podnikatele v Kutné Hoře, v důsledku propadu cestovního ruchu.

Osnova práce:

1. Úvod a cíl práce
2. Cestovní ruch, typologie cestovního ruchu, faktory rozvoje cestovního ruchu
3. Pozitivní a negativní vlivy cestovního ruchu, obecné dopady covidu-19
4. Město Kutná Hora a cestovní ruch v Kutné Hoře před pandemií a v průběhu pandemie
5. Komparace dopadů pandemie Covid-19 na cestovní ruch v Kutné Hoře z pohledu obyvatel a podnikatelů (z dat získaných dotazníkovým řešením)
6. Závěr

Seznam doporučené literatury:

DROBNÁ, Daniela, MORÁVKOVÁ, Eva. Cestovní ruch pro střední školy a pro veřejnost. 3. vyd. Praha: Fortuna, 2019. ISBN 978-80-7373-151-9.

PETRŮ, Zdenka. Základy ekonomiky cestovního ruchu. 2.vyd. Praha: IDEA SERVIS, 2007. ISBN 978-80-85970-55-5.

GALVASOVÁ, I., BINEK, J., HOLEČEK, J., CHABIČOVSKÁ, K., SZCZYRBA, Z.. Průmysl cestovního ruchu. 1.vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008. ISBN 978-80-87147-06-1.

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) bakalářské práce:

doc. Ing. arch. Vladimíra Šilhánková, Ph.D. Masarykův ústav vyšších studií ČVUT v Praze

Jméno a pracoviště druhé(ho) vedoucí(ho) nebo konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: **05.01.2022** Termín odevzdání bakalářské práce: **28.04.2022**

Platnost zadání bakalářské práce: _____

doc. Ing. arch. Vladimíra Šilhánková, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) práce

doc. Ing. arch. Vladimíra Šilhánková, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry

prof. PhDr. Vladimíra Dvořáková, CSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Studentka bere na vědomí, že je povinna vypracovat bakalářskou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v bakalářské práci.

Datum převzetí zadání

Podpis studentky

PHAM, Ngoc My Linh. *Rozvoj cestovního ruchu a jeho vliv na rozvoj města Kutná Hora*. Praha: ČVUT 2022. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.



**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně. Dále prohlašuji, že jsem všechny použité zdroje správně a úplně citovala a uvádím je v příloženém seznamu použité literatury.

Nemám závažný důvod proti zpřístupňování této závěrečné práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Praze dne: 27. 04. 2022

Podpis:

Poděkování

Ráda bych poděkovala své vedoucí bakalářské práce paní doc. Ing. arch. Vladimíře Šilhánkové, Ph.D., za její odborné vedení práce, cenné rady, ochotu a věnovaný čas. Dále bych chtěla poděkovat všem respondentům a v neposlední řadě patří poděkování mé rodině za jejich podporu.

Abstrakt

Cílem bakalářské práce je komparace vlivu pandemie na obyvatele a podnikatele v Kutné Hoře, v důsledku propadu cestovního ruchu. Součástí práce je obecná specifikace cestovního ruchu, jejíž součástí je typologie, faktory rozvoje cestovního ruchu a pozitivní a negativní vlivy cestovního ruchu. Poslední kapitola teoretické části se zabývá vývojem a dopady pandemie nemoci Covid-19. Praktická část je stručně věnovaná historickému městu Kutná Hora a její návštěvnosti před a v průběhu pandemie. Poslední část práce zahrnuje analýzu, vyhodnocení a komparaci výstupů z průzkumu na obyvatele a podnikatele v Kutné Hoře.

Klíčová slova

Cestovní ruch, dopady, Kutná Hora, pandemie Covid-19, obyvatel, podnikatel

Abstract

The aim of the bachelor thesis is comparison of the impact of the pandemic on the residents and entrepreneurs in Kutná Hora due to the fall of tourism. Part of the thesis is general specification of tourism, which contains typology, factors of tourism development and positive and negative impacts of tourism. The last chapter of the theoretical part is focused on the progression of the Covid-19 pandemic. The practical part is briefly devoted to the historical town Kutná Hora and its tourist attendance before and during the pandemic. The last portion of this thesis includes analysis, evaluation, and comparison of the outputs from surveys on residents and entrepreneurs in Kutná Hora.

Key words

Tourism, impacts, Kutná Hora, Covid-19 pandemic, resident, entrepreneur

Obsah

Úvod a cíl práce	5
1 Cestovní ruch.....	8
1.1 Druhy a formy cestovního ruchu.....	8
1.1.1 Druhy cestovního ruchu.....	9
1.1.2 Formy cestovního ruchu	10
1.2 Faktory rozvoje cestovního ruchu	11
1.2.1 Realizační faktory	12
1.2.2 Selektivní faktory	12
1.2.3 Lokalizační faktory.....	13
1.3 Pozitivní a negativní vlivy cestovního ruchu	15
1.3.1 Vlivy cestovního ruchu na životní prostředí.....	16
1.3.2 Vlivy cestovního ruchu na sociálně-kulturní prostředí	18
1.3.3 Vlivy cestovního ruchu na ekonomické prostředí.....	20
2 Pandemie Covid-19	23
2.1 Pandemie Covid-19 ve světě	23
2.2 Průběh pandemie Covid-19 v České republice.....	24
2.3 Dopady pandemie na cestovní ruch	25
2.3.1 Dopady pandemie na cestovní ruch v České republice	26
3 Závěr teoretické části	26
4 Město Kutná Hora.....	29
4.1 Historie města Kutná Hora	30
4.2 Návštěvnost kutnohorských památek 2018–2021.....	31
4.2.1 Návštěvnost památek v roce 2018.....	31
4.2.2 Návštěvnost památek v roce 2019.....	32
4.2.3 Návštěvnost památek v roce 2020.....	33
4.2.4 Návštěvnost památek v roce 2021.....	34
4.2.5 Porovnání návštěvnosti památek v letech 2018–2021.....	35
5 Percepce dopadů pandemie Covid-19 na cestovní ruch v Kutné Hoře	36
5.1 Dotazníkové šetření pro obyvatele Kutné Hory	37
5.1.1 Identifikace vzorku respondentů	37

5.2	Výsledky dotazníkového šetření pro obyvatele	38
5.2.1	Dopady pandemie Covid-19 na cestovní ruch v Kutné Hoře	39
5.2.2	Vztah místních k turistům	43
5.2.3	Množství a složení návštěvníků.....	44
5.2.4	Názor obyvatel na podnikatele ve městě	46
5.2.5	Shrnutí výstupů obyvatel	47
5.3	Dotazníkové šetření pro podnikatele v Kutné Hoře	48
5.3.1	Identifikace vzorku respondentů	49
5.4	Výsledky dotazníkového šetření pro podnikatele	50
5.4.1	Dopady pandemie Covid-19 na cestovní ruch a podnikatele v Kutné Hoře	51
5.4.2	Využití podpory od státu	57
5.4.3	Náklady na provoz bez kompenzací.....	58
5.4.4	Pocity podnikatelů ohledně svého podnikání.....	59
5.4.5	Shrnutí výstupů podnikatelů.....	61
5.5	Komparace výstupů obou dotazníkových šetření	62
5.6	Zjištění percepce dopadů pandemie na obyvatele a podnikatele v Kutné Hoře	64
Závěr	65	
Seznam použité literatury	67	
Seznam internetových zdrojů	68	
Seznam obrázků	70	
Seznam tabulek	70	
Seznam grafů	71	
Přílohy	73	

Úvod a cíl práce

Cestovní ruch je v dnešní době již běžnou a nedílnou součástí moderního životního stylu nejen jednotlivce, ale i celé společnosti. Lidé cestují za účelem rekreace, poznávání památek, přírody či nových kultur a za nabýváním nových zkušeností a zážitků.

Cestovní ruch patří k největším a nejrychleji se rozvíjejícím odvětvím světového hospodářství. Jelikož se cestovního ruchu zúčastňuje stále více lidí, spadá i k významným složkám ekonomiky z celosvětového a národního hlediska. Turismus je velmi důležitým prvkem v rozvoji regionů, kultury, tradic a pomáhá se zvyšováním životní úrovně společnosti. Díky výnosům z cestovního ruchu je možné financovat potřebné opravy či údržby historických památek, budovat nová ubytovací zařízení a poskytovat kvalitní služby návštěvníkům. Dalšími pozitivy jsou, že cestovní ruch ovlivňuje hrubý domácí produkt a může přivést nové pracovní příležitosti. Na druhou stranu zvýšená koncentrace návštěvníků v místě realizace turismu vede i k negativním dopadům jako je např. znečištění životního prostředí.

V současné době je cestovní ruch bohužel vystaven většímu omezení, kterou způsobuje stále trvající pandemie Covid-19. V závislosti na situaci byly systémy cestovního ruchu ovlivněny restrikcemi a pandemickými opatřeními, což vytvořilo nestálé a nepředvídatelné prostředí pro globální cestování.

Cílem bakalářské práce je komparace vlivu současné pandemie na obyvatele a podnikatele v Kutné Hoře, v důsledku propadu cestovního ruchu. Kutná Hora je velice zajímavé město s bohatou historií a atraktivními památkami, které lákají turisty z celého světa. V roce 2019 zaznamenaly kutnohorské památky přes 1,37 milionů návštěvníků. Nejnavštěvovanějšími památkami je hřbitovní kostel Všech svatých s kostnicí a hned za ní je chrám sv. Barbory, které jsou s dalšími pamětihodnostmi zapsány do Seznamu světového dědictví UNESCO. Jelikož nastala situace, kdy pandemie zasáhla i do odvětví cestovního ruchu, bakalářská práce bude zkoumat, jak obyvatelé a podnikatelé ve městě vnímali vlivy a dopady pandemie a také zda byl cestovní ruch v Kutné Hoře pandemií ovlivněn pozitivně či negativně.

Metodika zpracování bakalářské práce

Bakalářská práce se skládá z teoretické a praktické části. Informace sepsané v teoretické části byly zjišťovány sekundárním výzkumem, ve kterém byla využívána rešerše literatury, vědecké články a oficiální internetové stránky. V práci je použito množství různých českých i zahraničních zdrojů, dále tištěné publikace či aktuální odborné studie.

První část teoretické části se zabývá především cestovním ruchem, konkrétněji jeho rozdělením, rozvojem a vlivy. Tyto kapitoly byly čerpány z již publikovaných knih i učebních textů, které vydali autoři a kolektivy se zaměřením na cestovní ruch. Další kapitoly teoretické části se věnují tématu pandemie nemoci Covid-19 a jejími dopady na cestovní ruch. V této části teorie byly využity pouze elektronické zdroje.

Praktická část je nejprve věnována stručné charakteristice města Kutná Hora a dále cestovnímu ruchu v Kutné Hoře před a v průběhu pandemie. V praktické části byly hledány informace především primárním výzkumem a kombinoval se kvantitativní a kvalitativní výzkum. Byly vytvořeny dva dotazníky, jeden pro obyvatele Kutné Hory a druhý byl určen pro podnikatele v Kutné Hoře. Tento výzkum vycházel z uzavřených otázek, kde u některých otázek mohli respondenti odpovědět i svými slovy. Otázky byly pokládány osobně v terénu formou dotazníkového šetření a asistovaného vyplnění dotazníku v různých částech a podnicích v Kutné Hoře. Dotazník pro obyvatele Kutné Hory obsahoval otázky, které se zaměřovaly na pocity rezidentů k dopadům pandemie Covid-19 na cestovní ruch v Kutné Hoře a jaké vlivy pandemie přinesla. Další otázky se týkaly toho, jaký vztah měli obyvatelé k návštěvníkům a jestli se v průběhu pandemie vztah změnil. Poté se dotazovalo na změnu celkového počtu a složení turistů během pandemie. Poslední část dotazníku se zabývá tím, jak si obyvatelé myslí, že pandemie zasáhla kutnohorské podnikatele.

Druhý dotazník byl určen pro podnikatele v Kutné Hoře a obsahoval nejprve stejné otázky jako u obyvatelů – ohledně pocitů a dopadů pandemie na cestovní ruch. Další část dotazníku již měla otázky konkrétně na zákazníky, jejich složení a počet před a v průběhu pandemie. Dále jaký vliv měla pandemie na jejich podnikání a jak se to ukázalo na obratu či nákladech na provozování podniku. Poslední otázky v dotazníku se tázaly, zda tito podnikatelé přemýšleli nebo dokonce změnili své podnikání v důsledku omezení činnosti

způsobené pandemií. V závěru tedy dojde ke shrnutí a vyhodnocení výzkumných otázek a komparaci poznatků.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Cestovní ruch

Cestovní ruch (CR) patří mezi významné ekonomické a sociální jevy současné moderní společnosti. V dnešní době již téměř nenalezneme člověka, kterému by pojem CR nic neříkal. Pro cestovní ruch ale neexistuje jediná univerzální definice, protože přesně vymezit a definovat cestovní ruch je velmi obtížné. V běžném životě je sice cestovní ruch vnímán poměrně jednoznačně – je spojován hlavně s cestováním, změnou místa pobytu a pro většinu lidí znamená hlavně dovolenou (Matějová, 2012), za pojmem cestovní ruch se ale skrývá mnohem více.

Cestovní ruch (angl. tourism) je podle Světové organizace cestovního ruchu (World Tourism Organization UNWTO) definován jako činnost osoby cestující ve volném čase na přechodnou dobu do místa mimo své obvyklé prostředí, a to za jiným účelem, než je vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě. (Drobná, Morávková, 2019)

1.1 Druhy a formy cestovního ruchu

Druhy a formy cestovního ruchu popisuje celá řada autorů. V této práci se rozdělení druhů a forem cestovního ruchu přiřklání k Holečkovi, Mariotovi a Střídý (2021), kteří píšou, že zejména ve druhé polovině 20. století získal cestovní ruch rozmanitou škálu podob. Také způsobuje skutečnost, že účast obyvatel na cestovním ruchu má různé důvody, odlišnou délku trvání, rozlišný charakter cílů a potřeb.

Proto můžeme rozlišit mnoho druhů a forem cestovního ruchu.

DRUHY CESTOVNÍHO RUCHU	FORMY CESTOVNÍHO RUCHU
- rekreační	- krátkodobý - dlouhodobý
- kulturní	- individuální - skupinový
- společensky zaměřený	- domácí - zahraniční
- profesionálně zaměřený	- komerční - sociální
- sportovní	- organizovaný - neorganizovaný

*Tabulka 1 - Druhy a formy cestovního ruchu
Zdroj: vlastní konstrukce na základě dat z knihy Zeměpis cestovního ruchu (2021)*

1.1.1 Druhy cestovního ruchu

Dle Holečka, Mariota a Střídý (2021) vyjadřují druhy cestovního ruchu motivy podle převažujících zájmů, které vedou obyvatele k účasti na cestovním ruchu. Autoři rozdělují základní druhy na rekreační, kulturní, společensky zaměřený, sportovní a profesionálně zaměřený cestovní ruch. Níže jsou druhy cestovního ruchu konkrétněji popsány.

- **Rekreační cestovní ruch**

Drobná a Morávková (2019) popisují rekreaci jako odpočinkovou formu cestovního ruchu, kde je hlavním motivem obnova (regenerace) tělesných a duševních sil člověka. Jedná se zpravidla o pobyt v jednom místě, mimo obvyklé prostředí běžného života člověka. Podle Holečka, Mariota a Střídý (2021) zahrnuje širokou škálu aktivit a nároků účastníků podle jejich individuálního zaměření.

- **Kulturní cestovní ruch**

Kulturně poznávací CR je zaměřený především na poznávání kulturněhistorických památek (hrady, zámky, lidová architektura), muzeí, galerií, kulturních akcí apod. Patří sem i náboženský cestovní ruch spojený s návštěvou významné církevní události (např. pouti). (Drobná, Morávková, 2019)

- **Společensky zaměřený cestovní ruch**

Též nazývaný etnický či krajanský CR je motivován návštěvou příbuzných nebo místa, odkud pocházejí předci. Silné citové vazby k místu původu se přenášejí i na dvě až tři další generace. (Holeček, Mariot, Střída, 2021)

- **Profesionálně zaměřený cestovní ruch**

Tento druh cestovního ruchu je též nazýván profesionální nebo služební cestovní ruch. Je spojen s výkonem služebních povinností (jednání s obchodními partnery, účast na veletrzích, výstavách apod.). (Šauer, Vystoupil, Holešinská a kol., 2015)

Pro cesty směřující na kongresy a konference se používá termín *kongresová turistika*. Motivem účastníků profesionálně zaměřeného cestovního ruchu je setkání se se svými kolegy v určitém oboru a získávat nové informace a vyměňovat si zkušenosti na kongresech, konferencích, přednáškách atd. Palatková a Zichová (2014) konstatují, že se

jedná o setkání zaměřené na výměnu výsledků lidského poznání z oblasti politické, vědecké či společenské.

- **Sportovní cestovní ruch**

Sportovně turistický cestovní ruch umožňuje stále většímu počtu sportovních fanoušků navštívit různé sportovní události. Dle Drobné a Morávkové (2019) zahrnuje krátkodobé a dlouhodobé pobyty se sportovní náplní s cílem udržovat a posilovat kondici člověka.

Holeček, Mariot, Střída (2021) vysvětlují, že při velkých celosvětových událostech (olympijské hry, mistrovství světa apod.) se dostávají do pohybu desetitisíce účastníků (diváků) cestovního ruchu.

Vedle druhů jsou i faktory cestovního ruchu a další podkapitola se bude věnovat rozdělením a popisem těchto forem.

1.1.2 Formy cestovního ruchu

Holeček, Mariot a Střída (2021) tvrdí, že formy cestovního ruchu rozlišují jeho různé kvalitativní charakteristiky a dělení umožňuje sledovat vývoj, intenzitu, a strukturu jednotlivých druhů cestovního ruchu. Kdežto Petrů (2007) popisuje formy CR, že vycházejí ze zaměření cestovního ruchu na uspokojování určitých konkrétních potřeb účastníka.

Níže jsou formy cestovního ruchu rozděleny a charakterizovány pomocí kompilace prvních autorů a autorek Drobné a Morávkové (2019):

Dle délky trvání:

- **krátkodobý CR**, který obsahuje cesty zahrnující maximálně 3 přenocování (denní nebo víkendový pobyt)
- **dlouhodobý CR**, kam se řadí cesty se 4 a více přenocováními (dovolená, prázdniny)

Dle počtu účastníků:

- **individuální CR**, kde účastník cestuje sám, se členy své rodiny nebo s nejbližšími v malé skupině
- **skupinový CR**, ve kterém větší skupina účastníků cestuje společně

Dle původu účastníků:

- **domácí (DCR)**, zahrnuje cesty domácího obyvatelstva na území jejich státu
- **zahraniční (ZCR, mezinárodní)**, při kterém účastníci vždy překračují hranice svého státu. Dále se dá zahraniční cestovní ruch rozlišit z pohledu určitého státu na:
 - výjezdový (pasivní, „outgoing“), kdy občané dané země vyjíždí do zahraničí
 - příjezdový (aktivní, „incoming“), kdy zahraniční návštěvníci přijíždí do dané země
 - tranzitní, který představují průjezdy zahraničních účastníků přes území určitého státu, aby dosáhli cíle své cesty v jiném státu

Dle způsobu financování:

- **komerční (volný)**, kdy účastník hradí veškeré výdaje z vlastních zdrojů
- **sociální (vázaný)**, kdy za určitých podmínek dochází k částečné či úplné úhradě výdajů účastníka ze strany jiné organizace (např. léčebné pobyty hrazené pojišťovnou, příspěvky od zaměstnavatele)

Dle způsobu zabezpečení cesty a pobytu:

- **organizovaný**, cesta i program je zajišťována cestovní kanceláří nebo jiným podnikatelským subjektem a účastník CR si kupuje předem připravený soubor služeb (zájezd)
- **neorganizovaný**, veškeré služby i program si zabezpečuje účastník sám nebo částečně využívá služeb zprostředkovatelů (rezervace letenek, ubytování)

Další kapitola se zaměří na rozdělení a popis faktorů a předpokladů, které jsou důležitými a klíčovými prvky pro rozvoj cestovního ruchu.

1.2 Faktory rozvoje cestovního ruchu

Faktory rozvoje cestovního ruchu dělíme z ekonomického a geografického pohledu na:

- realizační faktory (dopravní a materiálně-technické předpoklady)

- selektivní faktory (socioekonomické, demografické, urbanizační a politické faktory)
- lokalizační (kulturně-historické a přírodní předpoklady)

Souhrn všech předpokladů cestovního ruchu vytváří potenciál pro cestovní ruch v určité oblasti. (Vystoupil, Šauer a kol., 2011)

1.2.1 Realizační faktory

Realizační faktory a předpoklady cestovního ruchu podle Galvasové, Binka a Holečka (2008) umožňují vlastní uskutečnění cestovního ruchu a rekreace. Vytváří spojovací článek a prostorovou konkretizaci vztahů mezi centry zájmu o cestovní ruch a rekreaci a oblastmi cestovního ruchu a rekreace. Tyto vztahy se realizují na základě komunikačních předpokladů a základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu.

Materiálně-technické předpoklady

Materiálně-technické předpoklady zahrnují ubytovací, stravovací, sportovní, sportovně-rekreační, zábavní a dopravní zařízení s rekreační funkcí. Kapacita a úroveň těchto zařízení jsou limitujícím faktorem využití konkrétních oblastí.

Dopravní předpoklady

Aby mohl být cestovní ruch v určité oblasti realizován, musí být zajištěna dopravní dostupnost tohoto místa. To znamená dostupnost a časová dosažitelnost území, hustota, kvalita a bezpečnost dopravní sítě a dopravních zařízení. (Pourová, 2010)

1.2.2 Selektivní faktory

Selektivní předpoklady se týkají intenzity účasti obyvatelstva na cestovním ruchu a mají primární postavení v rozvoji cestovního ruchu. Dokumentují způsobilost obyvatelstva účastnit se aktivně i pasivně na cestovním ruchu (přijímat i stávat se účastníky CR). Stimulují vznik cestovního ruchu a mají vliv i na kvantitativní a kvalitativní kritéria účasti obyvatelů. Dělí se na objektivní a subjektivní předpoklady. (Vystoupil, Šauer a kol., 2011; Pourová, 2010)

Objektivní předpoklady

- demografické (věková struktura obyvatelstva, pohlaví účastníků, zaměstnanost, vzdělání, hustota zalidnění aj.)
- ekonomické (kvalita životního prostředí, dosažená životní úroveň, fond volného času)
- politické (charakter politického systému, vnitropolitická a bezpečnostní situace)

Subjektivní předpoklady

Do skupiny subjektivních selektivních faktorů patří řada psychologických pohnutek, kterými je ovlivňováno rozhodování jednotlivce nebo skupiny obyvatel k účasti na cestovním ruchu a k výběru lokality pro cestovní ruch. Velkou roli zde hraje reklama, propagace, zkušenost, módnost a mnoho dalších. (Čerba, 2003)

1.2.3 Lokalizační faktory

Pro Pourovou (2010) znamenají lokalizační předpoklady lokalizaci (umístění) aktivit cestovního ruchu do určité oblasti. Dělá se na předpoklady přírodní a kulturní. Jsou společenského a přírodního charakteru, každý z nich hraje důležitou roli v cestovním ruchu při realizaci.

Přírodní předpoklady

Podle Galvasové, Binka, Holečka a kol. (2008) hrají přírodní podmínky klíčovou roli při určování tzv. přírodního rekreačního potenciálu, kterým se rozumí využitelnost přírodních zdrojů a podmínek pro cestovní ruch. Charakteristika přírodních rekreačních zdrojů obsahuje údaje o jejich kapacitě, kvalitě a délce využitelnosti. Ve vývoji přírodních rekreačních zdrojů hraje důležitou roli také časový aspekt pro stanovení optimální využitelnosti území. Nejrychlejší změny se zaznamenávají ve vývoji rekreačních zázemí měst, s časovým dostupem se projevují antropogenní změny rekreačního prostředí ze směru jejich šíření. Přírodní zdroje vystupují jako rozhodující lokalizační faktor.

Mezi přírodní faktory patří:

- reliéf,
- vodstvo,

- podnebí (klíma),
- rostlinstvo a živočišstvo.

Kulturně-historické předpoklady

Kulturní předpoklady se dle Pourové (2010) odvíjí od historického vývoje daného území. Základním specifíkem kulturně-historického potenciálu, na rozdíl od přírodních předpokladů je, že byl vytvořen zásahem člověka do krajiny. Jedná se o takové atraktivity, které svou hodnotou přitahují určitý okruh návštěvníků, přičemž samy o sobě vystupují jako součást potenciálu krajiny a určují směry jejich funkčního využívání. Kulturně-historický potenciál je značně rozsáhlý a navíc různorodý, což vyvolává potřebu pro jeho zpřehlednění, resp. členění.

Vystoupil a Šauer (2011) člení lokalizační předpoklady na kulturně-historické památky, kulturní zařízení a společenské akce.

- *Kulturně-historické památky*

V rámci kulturně-historického potenciálu cestovního ruchu představují památky tu nejdůležitější složku, která se významně podílí na rozvoji cestovního ruchu ve většině turisticky atraktivních zemí. Galvasová, Binek, Holeček a kol. (2008) tvrdí, že památky mají zásadní vliv na migrační pohyby za poznáváním v domácím i mezinárodním cestovním ruchu. Návštěvníci se seznamují s kulturou, historií, architekturou a přírodními památkami konkrétních území. Nejpřitažlivějšími jsou architektonická díla např. hrady, zámky, městské historické celky.

Dokladem skutečného významu památek pro cestovní ruch je jejich návštěvnost, která slouží jako indikátor atraktivity.

- *Kulturní zařízení*

Zastávají jak funkci poznávací, tak funkci společenskou, což odpovídá i jejich charakteru. Svojí povahou jsou spíše v čase neměnná.

Kulturní zařízení se dělí do tří kategorií:

- muzea, galerie a památníky (nejvýznamnější)
- divadla
- hvězdárny a planetária

- *Společenské akce*

Na kulturní zařízení úzce navazuje třetí skupina, kterou tvoří společenské akce (události), které plní společenskou funkci a z hlediska časové neměnnosti spadají mezi atraktivitu poměrně snadno měnitelné, tj. nestálé. Kvůli této charakteristice není podle Šauera, Vystoupila, Holešinské a kol. (2015) jednoduché všechny společenské akce podchytit a v podstatě ani hodnotit. Společenské akce zahrnují vedle kulturních (filmové/hudební festivaly, karnevaly apod.) a sportovních akcí (olympijské hry, světové poháry, mistrovství či místní sportovní akce s dlouhou tradicí) i výstavní a kongresové akce. Kulturní akce se také dále dělí na akce interiérové (pořádané v určitém zařízení – budově) a outdoorové (pořádané venku).

O významnosti konkrétní společenské akce rozhoduje její tradice (délka trvání) a návštěvnost, která určuje, da se jedná o akci mezinárodního, národního či regionálního charakteru.

Následující kapitola se bude zabývat příznivými a nepříznivými vlivy cestovního ruchu, jak ovlivňují své okolí a vnější prostředí.

1.3 Pozitivní a negativní vlivy cestovního ruchu

Činnosti v rámci cestovního ruchu ovlivňují nejen své okolí (např. regionální ekonomika), ale na druhou stranu také vnější prostředí (ekonomika státu, národní hospodářství).

Galvasová, Binek, Holeček a kol. (2008) klasifikují vlivy cestovního ruchu na okolní prostředí podle charakteru jejich dopadu na globální, národní, regionální a lokální, podle časového měřítko na krátkodobě působící a dlouhodobě působící, podle charakteru změny na vratné (dočasné) a nevratné (trvalé). Je možné vyčlenit tři hlavní oblasti, na něž může mít cestovní ruch v regionu negativní dopad, a to přírodně-krajinné životní prostředí, sociálně-kulturní prostředí a ekonomické prostředí.

1.3.1 Vlivy cestovního ruchu na životní prostředí

Šauer, Vystoupil a Holešinská (2015) konstatují, že kvalita prostředí (přírodního i člověkem vytvořeného) je pro cestovní ruch nezbytná. Vlivy cestovního ruchu na složky přírodního prostředí jsou často a ve srovnání s dopady cestovního ruchu na sociokulturní sféru poměrně dlouho analyzovány.

V zahraniční literatuře se souhrn dopadů změn vyvolaných ve významné míře cestovním ruchem v přírodních složkách životního prostředí označuje pojem „turistické znečištění“ („tourist pollution“).

- **Pozitivní vlivy**

Kraus (2006) ve své závěrečné práci upozorňuje na skutečnost, že cestovní ruch nevytváří pouze negativní dopady na prostředí, ale disponuje evidentním potenciálem přinášet i prospěšné efekty. Kraus (2006); Šauer, Vystoupil, Holešinská a kol. (2015) tyto příznivé vlivy rozdělují a popisují následovně:

- *Zlepšení environmentálního managementu a plánování* – efektivním environmentálním managementem turistických destinací a včasný plánování rozvoje cestovního ruchu se může předejít zhoršení přírodních zdrojů. Cestovní ruch může být katalyzátorem aktivit zaměřených na environmentální management a plánování.
- *Finanční příspěvky* – i díky cestovnímu ruchu může být ze strany státu (a jeho politik) věnována přírodně cenným lokalitám větší pozornost. Důsledkem mohou být veřejné investice do šetrných forem cestovního ruchu a interpretace přírodního dědictví. Další finanční zdroje mohou pocházet i od samotných návštěvníků (výdaje za vstupné, průvodcovské služby apod.).
- *Zvýšení povědomí o životním prostředí* – tím způsobem, že podniky cestovního ruchu budou informovat o svých environmentálních zlepšeních a ukážou hostům, jak mohou oni sami přispět k ochraně životního prostředí.

→ *Monitoring* – rozvoj cestovního ruchu může do území přinést moderní techniky sledování vlivu lidské činnosti na environmentální prostředí.

Tento potenciál pozitivních vlivů nesmí být podceňován. Je velmi důležité využít výše zmíněných pozitiv a vylepšit tak prostředí pro udržitelný cestovní ruch pomocí reálného plánování či moderních technologií.

- **Negativní vlivy**

Galvasová, Binek, Holeček a kol. (2008) popisují negativní environmentální vlivy tak, že v případě, kdy počet návštěvníků regionu překročí míru únosnosti a životní prostředí ztratí schopnost vypořádat se s nadměrným využíváním, může vést nejen k jeho oslabení, ale i k jeho zničení. Nejmarkantněji se v této souvislosti projevuje neúměrné využívání přírodních zdrojů, znečišťování přírodního prostředí či fyzické znečišťování.

Hlavní environmentální vlivy cestovního ruchu představují:

→ *Tlak na přírodní zdroje:*

Voda – především voda sladkovodní, kterou CR obecně nadužívá pro hotely, bazény, golfové hřiště a osobní potřebu vody pro turisty.

Místní zdroje – v hlavní sezóně je v mnoha destinacích až desetkrát více obyvatel než v jiném období, což klade na lokální zdroje (potravin, elektrická energie, aj.) enormní požadavky.

Přírodní zdroje – ať už obnovitelné nebo neobnovitelné, jako jsou minerály, fosilní paliva, úrodná půda, lesy, korálové útesy apod., trpí rozšiřováním infrastruktury cestovního ruchu a přítomnosti či pohybem návštěvníků destinace.

(Šauer, Vystoupil, Holešinská a kol., 2015)

→ *Znečištění ovzduší*

Emise jsou látky či energie uvolňované ze zdrojů znečištění do složek životního prostředí (nejčastěji do ovzduší). Cestovní ruch vytváří emise zejména svými dopravními aktivitami (silniční a letecká doprava), ubytovacími stravovacími a dalšími zařízeními např. zvýšenou produkcí energie z fosilních paliv. (Galvasová, Binek, Holeček a kol., 2008)

→ *Znehodnocování vzhledu krajiny*

Dle Mourka (2002) může výstavba rekreačních zařízení vést kromě eroze a degradace půdy ke znehodnocení vzhledu krajiny. K tomu dochází například nevhodným umístěním zařízení cestovního ruchu, nerespektováním tradičních architektonických stylů či použitím nevhodných stavebních materiálů.

→ *Poškození ekosystému*

Galvasová, Binek, Holeček a kol. (2008) tvrdí, že intenzivní turistická činnost může zapříčinit nezvratné poškození ekosystémů, zvláště pokud infrastruktura v těchto lokalitách není dostatečně připravena na nápor masového cestovního ruchu. CR a rekreační aktivity v pobřežních oblastech dle autorů poškozují pobřeží, devastují korálové útesy a ostatní mořské ekosystémy. Ekosystémy v horských oblastech jsou stále více ohrožovány aktivitami, jako je lyžování nebo pěší turistika.

Negativní environmentální vlivy by měly vést k zamyšlení nad zlepšením chování turistů i rezidentů daných destinací. Lidé si musí uvědomit, že plýtvání přírodních zdrojů, nadměrné znečišťování ovzduší či poškození ekosystému zasahuje právě do jejich budoucnosti.

1.3.2 Vlivy cestovního ruchu na sociálně-kulturní prostředí

Podle Páskové (2009) se v porovnání s vlivy cestovního ruchu na přírodní složky krajinného prostředí neprojevují společensko-kulturní dopady zpravidla tak zřetelně a bezprostředně, jsou hůře identifikovatelné a měřitelné, méně medializované a zatím ne důsledně zkoumané.

Dopad cestovního ruchu na míru a formu kulturní identity může být žádoucí i nežádoucí, resp. ji může posilovat či dokonce znovuobnovit, nebo ji naopak může oslabovat či úplně potlačit.

- **Pozitivní vlivy**

Cestovní ruch napomáhá k posílení sociálního rozvoje především růstem zaměstnanosti, přerozdělováním příjmů a zmírněním chudoby. Další pozitivní vlivy

cestovního ruchu dle Krause (2006); Šauera, Vystoupila, Holešinské a kol. (2015) znamenají, že:

- Cestování přináší vzájemný kontakt, porozumění a kulturní výměnu mezi hostiteli a návštěvníky. Rozvíjí se tak šance k oboustrannému pochopení, zmenšení předsudků, zmírnění napětí ve světě a přispění k míru.
- Cestovní ruch má schopnost přinést místním společenstvím novou vitalitu. Dokladem toho je ožívování folklorních tradic nebo tvorba nových pracovních míst, která mají vliv na snížení migrace z venkovských oblastí.
- Rozvoj veřejného příslušenství služeb v souvislosti s cestovním ruchem dává místním možnosti, které by jinak pravděpodobně nevznikly a pomáhají tak zlepšit životní úroveň destinace.
- Cestovní ruch přispívá k pozvednutí místního sebevědomí o hodnotě přírodních a kulturních míst a může povzbudit pocit hrdosti o místním a národním dědictví a zájem o jeho uchování.

Cestovní ruch podporuje vznik společenského života, kulturních akcí i celkově kontakt s širším světem. Díky těmto příznivým vlivům mají lidé vzájemné pochopení a možnost poznávat jiné kultury a zvyky.

- **Negativní vlivy**

→ *Demonstrační efekt* – se projevuje napodobováním vzorců chování návštěvníků rezidenty a účastí rezidentů na konzumaci služeb cestovního ruchu. Také přispívá ke zvyšování prostorové koncentrace návštěvníků ve vybraných destinacích. (Galvasová, Binek, Holeček a kol., 2008)

→ *Dualizace společnosti* – Podle Páskové (2003) představuje dualizace označení pro proces, v němž se rozděluje společnost v základních rysech na dvě odlišné socioekonomické třídy, na chudé a bohaté. Duální společnosti často vznikají v intenzivně navštěvovaných destinacích, kde vrstva podnikatelů v cestovním ruchu výrazně profituje z intenzity cestovního ruchu, zatímco místní obyvatelé spíše trpí zvýšenými životními náklady.

- *Turistická iritace* – v průběhu životního cyklu destinace se zpravidla postupně mění postoj rezidentů k vývoji cestovního ruchu v závislosti na formě a intenzitě jejich kontaktů s návštěvníky. Šauer, Vystoupil, Holešinská a kol. (2015) popisují, že příčinou konfliktů je často neznalost či nedbalost návštěvníků v otázkách úcty k místním zvyklostem a morálním hodnotám.
- *Ničení kulturních hodnot* – jde zejména o ničení kulturních zdrojů. Jedná se například o vandalismus či krádeže kulturních historických věcí.
- *Nárůst kriminality* – v intenzivně a masově navštěvovaných destinacích návštěvníky je velká pravděpodobnost, že v těchto oblastech vyskytnou zločinecké aktivity.

Turismus může vyvolat i nepříznivé reakce mezi obyvateli a návštěvníky destinace. Je tedy velmi podstatné, aby si přijíždějící návštěvníci vyhledali informace o tamější kultuře a porozuměli zvykům a přizpůsobili své chování. Nyní je i časté, že právě rezidenti vytvoří přátelskou atmosféru turistům tím, že se povrchově naučí jejich jazyk a slušně je přivítají.

1.3.3 Vlivy cestovního ruchu na ekonomické prostředí

Cestování a cestovní ruch je jedním z největších světových průmyslových odvětví. Přináší tak spoustu ekonomických i neekonomických výhod a nevýhod.

- **Pozitivní vlivy**

Ekonomické přínosy autoři Šauer, Vystoupil, Holešinská a kol. (2015) popisují a rozdělují do následujících bodů:

- *Zdroj příjmů* – podle UNWTO¹ se cestovní ruch objemem tržeb v mezinárodním obchodě řadí na čtvrté místo mezi hospodářskými odvětvími. Odvětví cestovního ruchu představuje největší zdroj devizových příjmů.

¹ Světová organizace cestovního ruchu (anglicky United Nations World Tourism Organization)

→ *Vytváření zaměstnanosti* – podle odhadů Světové rady cestování a turismu (WTTC)² generuje cestovní ruch přibližně 101 milionů pracovních míst, tj. 3,4 % celkové zaměstnanosti. Vezme-li se v úvahu i nepřímé efekty cestovního ruchu, pak jeho podíl vzroste na 8,7 %.

→ *Cestovní ruch přispívá místním ekonomikám (obce, regiony):*

- vytváření podnikatelských příležitostí a zaměstnanosti,
- zlepšování celkové úrovně infrastruktury a vybavenosti nejen pro účastníky CR, ale i pro místní obyvatelstvo,
- výdaje účastníků CR a jejich přesun z míst bydliště do míst cestovního ruchu,
- vytváření investičních příležitostí,
- podněcování rozvoje řady ekonomických aktivit včetně místních řemesel.

Ekonomické přínosy v cestovním ruchu hrají důležitou roli nejen v rozvoji města či regionu, ale také při poskytování pracovních příležitostí, čímž je podporována celková zaměstnanost.

- **Negativní vlivy**

Galvasová, Binek, Holeček a kol. (2008) vytýkají, že dopady rozvoje cestovního ruchu se v regionu projevují nejen příjmy, ale také prostřednictvím skrytých (vedlejších) nákladů. Z hlediska udržitelného rozvoje destinace také může negativně působit odčerpávání zisku a minimální míra reinvestic, kdy finanční efekty z velké míry plynou do míst sídel firem, ne do lokalit jednotlivých provozoven. To platí zejména pro mezinárodní hotelové řetězce, restaurační řetězce a velké mezinárodní touroperátory, kteří rovněž dovážejí zboží a služby do destinace na úkor místního zboží a služeb.

Negativní ekonomické dopady popisují i autoři Pellešová a Kajzar (2017), kteří je rozdělili do následujících složek:

² Světová rada cestování a turismu (anglicky World Travel & Tourism Council)

- *Ekonomická závislost na turismu* – pro řadu států (zejména rozvojových) s omezenými možnostmi rozvoje se cestovní ruch stal dominantním zdrojem příjmů národního hospodářství, což přináší nízkou diverzifikaci a její citlivost na globální ekonomické krize, přírodní katastrofy a další neočekávané události.
- *Sezónní charakter zaměstnání* – sezónní charakter zaměstnání má vliv na nestabilitu prostředí, ve kterém se podnikatelé a firmy cestovního ruchu pohybují. Problém je opět zejména pro destinace orientované výhradně na turismus. Příkladem jsou malé rozvojové ostrovní státy jako Seychely či Maledivy.
- *Ekonomické úniky* – Zelenka a Pásková (2002) označují ekonomické úniky takto „pokles příjmů státu nebo regionu, místa, způsobený nutností importovat zboží, služby nebo finanční prostředky z okolních států nebo regionů“. Např. UNEP³ uvádí, že ve většině all-inclusive zájezdech, okolo 80 % výdajů cestujících jde aerolinkám, hotelům a mezinárodním společností, a ne místním podnikatelům či zaměstnancům.
- *Náklady na infrastrukturu* – výstavba doprovodné infrastruktury pro turismus klade na místní vlády a daňové poplatníky nemalé požadavky a může mít za následek omezení vládních výdajů do jiných odvětví jako je např. vzdělávání či zdravotnictví.

Negativní ekonomické vlivy zasahují především do rozvojových států a zemí závislých na cestovním ruchu, kde je hlavním zdrojem příjmu právě turismus. Nepříznivé dopady se projevují i v hlavní sezóně, kdy dochází k velkému nárůstu cenové hladiny zboží a služeb. Problém je také v ekonomických únicích, kdy peníze putují nesprávným lidem či organizacím.

³ Program Organizace spojených národů pro životní prostředí (anglicky United Nations Environment Programme)

Druhá kapitola se zaměří na pandemii způsobenou koronavirem a jejími dopady na cestovní ruch na globální úrovni i v České republice.

2 Pandemie Covid-19

Covid-19 (anglicky Coronavirus disease 19) je respirační onemocnění s vysokou infekčností, které je způsobeno novým kmenem koronaviru SARS-CoV-2. Koronaviry jsou viry, které kolují mezi zvířaty, ale některé mohou infikovat i lidi. Podle Světové zdravotní organizace (WHO)⁴ byl první případ s nakaženým člověkem objeven v čínském městě Wu-
chan v prosinci roku 2019. Jelikož byl SARS-CoV-2 nový typ viru, většina lidí proti němu neměla imunitu a z toho důvodu se velmi rychle rozšířil po celém světě a způsobil pandemii, která byla oficiálně prohlášena pandemií 11. března 2020.

Pandemie je slovo odvozené z řeckých slov pan (všichni) a démos (lidé). Jedná se tedy o výskyt onemocnění, které se šíří u lidí napříč státním i kontinentům. Během historie lidstva bylo již několik zlých pandemií např. morová či tuberkulózní pandemie nebo v moderní době pandemie HIV či H1N1 (španělská chřipka).

2.1 Pandemie Covid-19 ve světě

Tato pandemie s sebou přinesla ekonomickou krizi a dopady, které se projeví především ve zdravotnictví, školství, cestovním ruchu a sektoru služeb. Každá země reagovala na pandemii jinými opatřeními a jiným způsobem se s ní vyrovnávala. Některá opatření vydaná v jedné zemi byla totožná s jinými státy. (Bezdíčková, 2021)

Podle dat z Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemoci (ECDC)⁵ se během prvních 20 měsíců pandemie Covid-19 nahlásilo až 208 milionů případů, z toho 36 milionů jen v Evropské unii. Vzhledem k povaze onemocnění, kdy někteří infikovaní jedinci nemusí mít příznaky a nemusí být testováni, se předpokládá, že existuje mnohem více nediodagnostikovaných případů.

⁴ Světová zdravotnická organizace (anglicky World Health Organization)

⁵ Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (anglicky European Centre for Disease Prevention and Control)

V současné době jsou již vyvinuté vakcíny proti onemocnění Covid-19. V EU byly schváleny k registraci vakcíny pěti výrobců, kterými se již očkuje. Další vakcíny jsou v různých fázích vývoje, testování a schvalování nebo se již podávají v jiných zemích mimo Evropskou unii.

Aktuálně je k březnu roku 2022 oficiálně potvrzeno přes 435 milionů případů a nahlášeno téměř 6 milionů úmrtí způsobeno virem SARS-CoV-2. Podle statistik z Náš svět v datech (Our World in Data) bylo podáno již 10,8 miliard dávek vakcín a z toho je 4,39 miliard plně naočkovaných osob, což činí 56,2 % plně naočkované světové populace.

2.2 Průběh pandemie Covid-19 v České republice

V České republice se první případy s nákazou nového typu koronaviru objevily 1.3.2020. V následujících dnech tak musela Česká republika reagovat a přijala řadu opatření, která měla přispět k omezení šíření nákazy. Vláda ČR dne 12.3.2020 vyhlásila nouzový stav. (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2020)

Dále se postupně zavedlo povinné nošení jednorázových a látkových roušek, později byly povinné respirátory typu FFP2 či KN95. Uzavřeli se školy, obchody i hranice a byly zrušeny hromadné akce, pozastaven byl i sport, posilovny a omezil se pohyb osob a shromažďování ve více lidech.

Pandemie Covid-19 zasáhla jak svět, tak i Českou republiku v několika vlnách. Docházelo ke zpřísnění nebo rozvolňování opatření, podle závažnosti situace. Během první vlny se situace v průběhu dubna 2020 začala zlepšovat a následně o měsíc později 17. května vláda prohlásila, že nouzový stav skončil. O pár měsíců se začátkem září 2020 epidemiologická situace v ČR opět zhoršila a přísná opatření byla zpětně zavedena. Druhá vlna trvala až do dubna roku 2021, kdy protiepidemická opatření koncem nouzového stavu nebyla výrazně uvolněna, ale pouze se začal řídit novým pandemickým zákonem. (Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2021)

Vláda, parlament i obyvatelé ČR se vždy snažili odhadnout vývoj situace v blízké budoucnosti, ale ne vždy byla všechna rozhodnutí správná. V době pandemie stát také podpořil ekonomiku, cestovní ruch a sektor služeb především v hlavní letní sezóně.

27. prosince 2020 byla zahájena ve vybraných pražských a brněnských nemocnicích vakcinace proti onemocnění Covid-19 (Vláda ČR, 2020). V České republice je momentálně plně naočkovaných 6,85 milionů osob (64 % plně naočkované populace).

2.3 Dopady pandemie na cestovní ruch

Po dvou letech vypuknutí pandemie Covid-19 se celý svět stále potýká s dalšími vlnami, novými variantami virů a různou mírou úspěšnosti při očkování populace. Cestovní ruch je jedním z nejvíce dotčených odvětví pandemií Covid-19. Nadále přetrvávají cestovní omezení a globální cestovní ruch předvídá třetí rok nejistoty. Cestovní restriktce, požadavky na testy a karantény neustále komplikují a ztěžují mezinárodní cestování.

UNESCO⁶ v roce 2020 sdělilo, že 90 % států uzavřelo památky světového dědictví. Uzavřeno bylo také 90 % muzeí, z nichž 13 % se pravděpodobně již nikdy znovu neotevře.

Gössling, Schweiggart (2022) zkoumaly dopady turismu během pandemie a zjistili, že byly krizí nejvíce zasaženy malé ostrovy a rozvojové státy, mezi které patří například Maledivy, Fidži, Barbados, Bahamy, Seychely a dále. V některých tzv. malých ostrovních rozvojových státech se cestovní ruch podílí na exportu až z 80 %. (OSN, 2020). Dále autoři vyvodili, že byly těžce zasaženy letecké společnosti a provozovatelé výletních lodí, jelikož se hodně společností zadlužilo nebo dokonce i zkrachovalo.

Dle autorů dvou vědeckých článků Rogerson (2021); Sharma a kol. (2021) reagovaly podniky v cestovním ruchu na krizi např. diverzifikací produktů, snižováním počtu zaměstnanců či novými marketingovými strategiemi. V roce 2020 uvedla Světová rada cestovního ruchu, že je více než 100 milionů pracovních míst v cestovním ruchu ohroženo. O rok déle potvrdili 62 milionů ztracených pracovních pozic v tomto odvětví. Značný podíl pracovníků v cestovním ruchu a pohostinství musel začít hledat nová zaměstnání. Z toho vyplývá, že další těžce zranitelná pododvětví byla ubytovací zařízení a pohostinství.

Pandemie též zaznamenala změny, které transformují cestovní ruch – konkrétněji profesionálně zaměřený CR. Příkladem je snížení počtu služebních cest, které mohou být jednoduše nahrazeny videokonferencemi. Další změnou byla adaptace obyvatel na domácí cestovní ruch, jelikož byly uzavřené hranice či omezené cesty do zahraničí. Toto přizpůsobení vedlo k rozkvětu domácího cestovního ruchu, při kterém bylo možné věnovat

⁶ Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu (anglicky United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)

se volnočasovým aktivitám, a především poznávat a nalézat nová zajímavá místa v dané zemi.

Filep, King, McKercher (2022) konstatují, že pandemie evidentně celosvětově zvrátila cestovní ruch, ale odborníci z oblasti turismu však neměli dostatek času na to, aby se hlouběji zamysleli nad dopady cestovního ruchu a znalostmi Covidu-19. Je stále potřeba vyčkat na další výzkumy a statistiky z dlouhodobého hlediska pro detailnější zkoumání a vyvození výsledků a dopadů.

2.3.1 Dopady pandemie na cestovní ruch v České republice

Cestovní ruch před pandemií v roce 2019 přinesl české ekonomice více než 300 miliard korun. Zároveň tvořil 2,9 % hrubého domácího produktu a zaměstnával 240 tisíc osob. Příjezdový cestovní ruch tvořený zahraničními návštěvníky činil více než 57 %, tj. 177 miliard Kč. Zbývajících 43 % finančních prostředků generovali tuzemští návštěvníci prostřednictvím domácího cestovního ruchu (Lejsek, 2021).

Řada lidí zaznamenala ztrátu zaměstnání v důsledku snížené poptávky a nižšího počtu turistů. Pokud se nepodaří vrátit návštěvníky do českých restaurací a ubytovacích zařízení, budou ohroženy další tisíce pracovních pozic např. v cestovních agenturách a kancelářích, kulturních a průvodcovských službách či sportovních činnostech. Jedinou nadějí a záchranu představuje oživení a zotavení domácího cestovního ruchu. Kvůli omezujícím možnostem vycestovat a trávit dovolenou v zahraničí, využili čeští návštěvníci tuzemský cestovní ruch. Hromadná ubytovací zařízení zaznamenala v červenci a srpnu roku 2020 meziročně o pětinu více domácích hostů, počet přenocování rezidentů během letních prázdnin oproti roku 2019 vzrostl o 18,6 %. Rekordní návštěvnost hlásila i řada památek, zoologických zahrad, aquaparků a dalších turistických cílů. V podobné zotavení sektoru alespoň pomocí domácí poptávky doufá většina turistických destinací v Evropě i mimo ni (Statistika&My, 2020).

3 Závěr teoretické části

Teoretická část práce se zabývala obecným charakterizováním a rozdělením cestovního ruchu. Dále se zaměřila na popis faktorů a předpokladů pro rozvoj cestovního

ruchu v určité destinaci. V Kutné Hoře se očekává, že největšími faktory pro rozvoj jsou kulturně-historické a přírodní předpoklady, tedy lokalizační faktory. Jedná se totiž o zajímavé město s bohatou historií a významnými památkami, a tyto činitelé lákají turisty z různých koutů celého světa.

V další kapitole byly popsány pozitivní a negativní vlivy cestovního ruchu. V praktické části budou tyto vlivy mít důležitou roli, protože průzkum analyzuje, jaký vliv měla pandemie Covid-19 na obyvatele a podnikatele v Kutné Hoře. Autorka práce předpokládá, že pandemie podnikatelům zkomplikovala a negativně ovlivnila jejich podnikání, protože zasáhla i do cestovního ruchu, na kterém je většina podnikatelů v Kutné Hoře závislá. Pandemie negativně omezila pohyb obyvatel a turistů, tím pádem i poptávku po cestovním ruchu. Dá se tedy předpokládat, že podnikatelé postrádali především turisty, jakožto zákazníky a tím se většinou snížil celkový obrát a zároveň zvýšily provozní náklady, a to zejména kvůli protiepidemickým opatřením. Mohou se ale také najít podnikatelé, kteří využili příležitosti více se zaměřit na potřeby místních obyvatel. Na druhou stranu lze předpovídat, že část obyvatel považovala propad cestovního ruchu pozitivně, protože se snížil ruch a kumulace turistů ve městě.

V následující praktické části bude vyhodnocen průzkum a upřesněno, jak pandemie ovlivnila obyvatele a podnikatele v Kutné Hoře. Výše uvedené předpoklady se autorka bude snažit potvrdit pomocí dvou dotazníkových šetření pro obyvatele a podnikatele v Kutné Hoře.

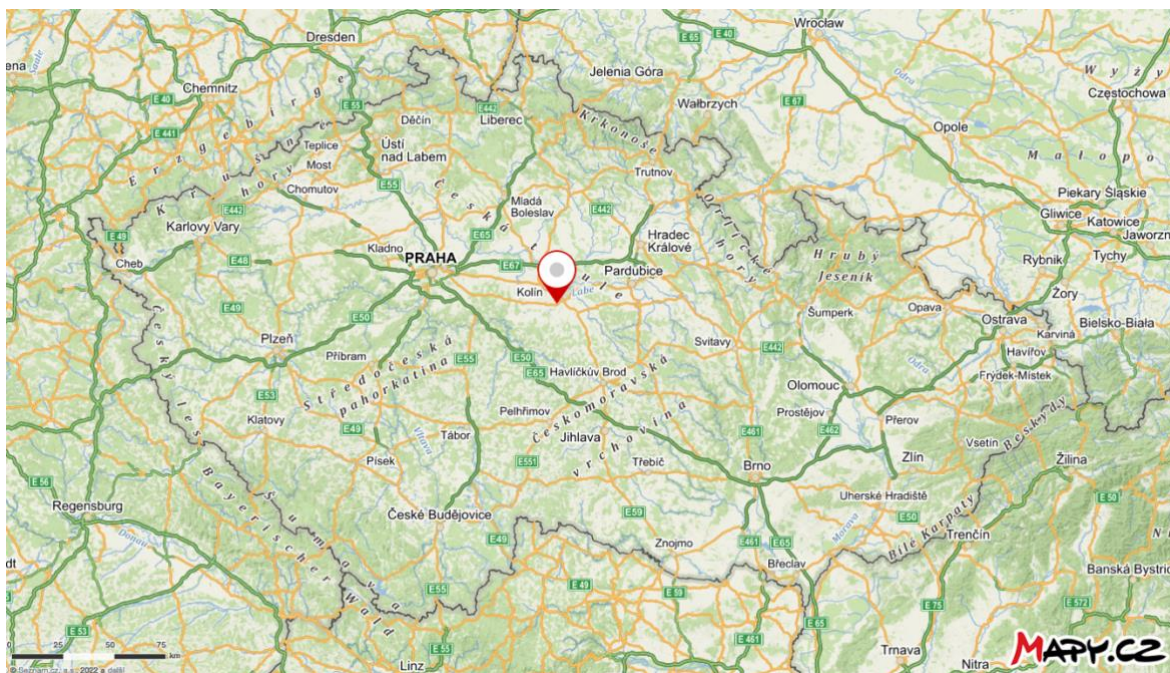
PRAKTICKÁ ČÁST

4 Město Kutná Hora

Kutná Hora je okresní město nacházející se ve Středočeském kraji, necelých 70 kilometrů jihovýchodně od Prahy. (ČSÚ, 2021)

Okres Kutná Hora se rozkládá na severním okraji Českomoravské vrchoviny mezi středními toky Sázavy a Labe. Ve městě žije přibližně 21 tisíc obyvatel a s rozlohou 917 km^2 zaujímá okres 4. místo v rámci Středočeského kraje (ČSÚ, 2021). Samotné město Kutná Hora má rozlohu pouhých 33,05 km^2 . (Aktuálně, 2014)

Na Kutnohorsku se nachází mnoho kulturních památek nesmírné historické hodnoty, najdeme zde nejvíce (5) národních kulturních památek mezi všemi středočeskými okresy. Historické jádro města Kutné Hory je prohlášeno za státní památkovou rezervaci a město je zapsáno i do Seznamu světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO (ČSÚ, 2021). Díky své bohaté historii se město řadí mezi nejvýznamnější místa v Čechách a Evropě.



Obrázek 1 - Kutná Hora vyznačená na mapě České republiky
Zdroj: www.mapy.cz

4.1 Historie města Kutná Hora

Kutná Hora patří historicky mezi nejvýznamnější města na českém území. První zmínky o tomto městě sahají do 10. století, kdy se tu nacházela hornická osada a začaly se tu razit stříbrné mince. Patrně prvním dokladem o těžbě a zpracování stříbra ve 13. století je archeologicky doložená bezejmenná vesnička nedaleko Malína. Zvěst o tom, že v blízkém okolí kaňkovských vrchů existuje lákavá možnost zbohatnutí, přivedla obrovské množství nových usedlíků, zejména z přilehlých německy mluvících oblastí. Hornickým sadám se dlouho říkalo obecně pouze *Mons* – Hora a teprve v roce 1289 bylo pojmenování *Mons Cuthna*. Důležitým prvkem při formování právních a správních poměrů byl sedlecký klášter, který zaujal místo hlavní duchovní autority. Přelom v dějinách Kutné Hory zaznamenal rok 1300, kdy král Václav II. udělil osadám horní zákoník zvaný *Ius Regale Montanorum*, právní dokument mimořádné hodnoty, který stanovil veškeré organizační a technické podmínky pro pravidelný chod dolů. Krátce poté byla do Kutné Hory přenesena i centrální mincovna českého státu a pro její činnost vyhrazen královský hrádek, jenž se začal nazývat Vlašským dvorem. Kutná Hora se postupně vyvinula ve finanční centrum českého státu, protože razila pražské groše a město se díky tomu vyneslo na druhé nejdůležitější centrum státu po Praze. Do prvních desetiletí 16. století vstupovala Kutná Hora jako kvetoucí město se zdánlivě nevyčerpatelným bohatstvím, ale roku 1547 ukončila zdejší mincovna ražbu tradiční české mince pražského groše, který město po staletí považovalo za svou chloubu. Také stavba chrámu sv. Barbory byla zastavena na několik století. Na přelomu 17. a 18. století se objevily pokusy o otevření nových důlních ložisek a oživení staré hornické slávy Kutné Hory, ale naděje se však nesplnily. Mincovna byla finálně uzavřena v roce 1727 a tímto aktem Kutná Hora jako horní město skončila. Na počátku 19. století sice ještě patřila mezi větší města, ztrácela však nezadržitelně na svém významu a nezachytila nástup průmyslové revoluce. Dále se začaly rozvíjet vážné úvahy, co z památek. Především šlo o chrám sv. Barbory, jehož stav se po polovině 19. století jevil více než kritický. Velká akce obnovy chrámu se podařila a roku 1905 mohl být chrám znovu slavnostně vysvěcen. Roku 1961 byla Kutná Hora vyhlášena městskou památkovou rezervací a v roce 1982 vzniklo ochranné pásmo města. Vývoj města jako památkového solitéru pak ukončil rok 1995, kdy došlo ke slavnostnímu zápisu na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. (Štroblová, 2016)

4.2 Návštěvnost kutnohorských památek 2018–2021

V této podkapitole bude porovnání návštěvnosti kutnohorských památek v letech 2018 až 2021, tedy v období před a během pandemie. Data byla získána od Bc. Kristýny Šimonové, vedoucí oddělení cestovního ruchu a vnějších vztahů pracující na Městském úřadě v Kutné Hoře. Poskytnuté tabulky zahrnovaly roční statistické údaje se sedmnácti památkami, u kterých byla sledovaná jejich návštěvnost. V práci jsou pro lepší přehlednost vybrány pouze nejdůležitější a nejnavštěvovanější památky. Poskytnuté statistické údaje jsou zahrnuty v Seznamu příloh.

Seznam pozorovaných památek:

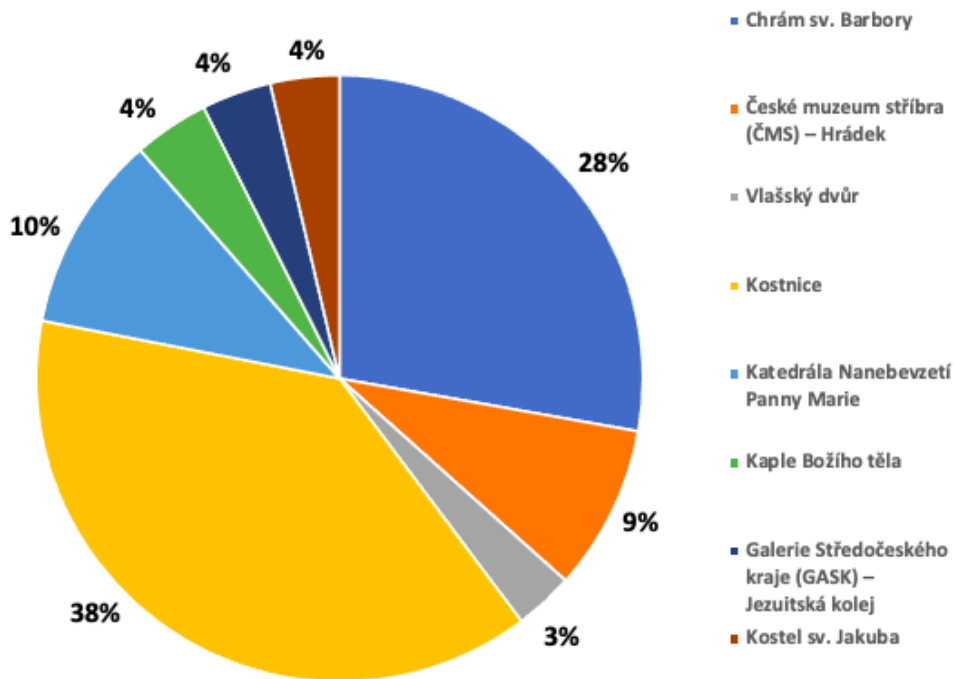
- Chrám sv. Barbory
- České muzeum stříbra (ČMS) – Hrádek
- Vlašský dvůr
- Kostnice
- Katedrála Nanebevzetí Panny Marie
- Kaple Božího těla
- Galerie Středočeského kraje (GASK) – Jezuitská kolej
- Kostel sv. Jakuba / Kamenný dům

4.2.1 Návštěvnost památek v roce 2018

Z dolního grafu č. 1 lze vyčíst, že nejnavštěvovanější kutnohorskou památkou byla v roce 2018 Kostnice v Sedleci a navštívilo ji až 446 949 (38 %) turistů. Hned za Kostnicí je na druhém místě Chrám sv. Barbory s 324 213 (28 %) návštěvníky. Na třetím místě je Katedrála Nanebevzetí Panny Marie, kterou zaujalo 122 807 (10 %) lidí. Na dalších místech se umístily v pořadí návštěvnosti: Hrádek, Kaple Božího těla, Jezuitská kolej, Kostel sv. Jakuba, a nakonec Vlašský dvůr.

V tomto roce navštívilo památky v Kutné Hoře celkem 1 223 827 návštěvníků. Oproti roku 2017 se návštěvnost zvýšila o necelých 70 000 turistů.

Graf 1 - Nejnavštěvovanější památky KH v roce 2018
 Zdroj: vlastní konstrukce ze statistických údajů MÚ Kutná Hora

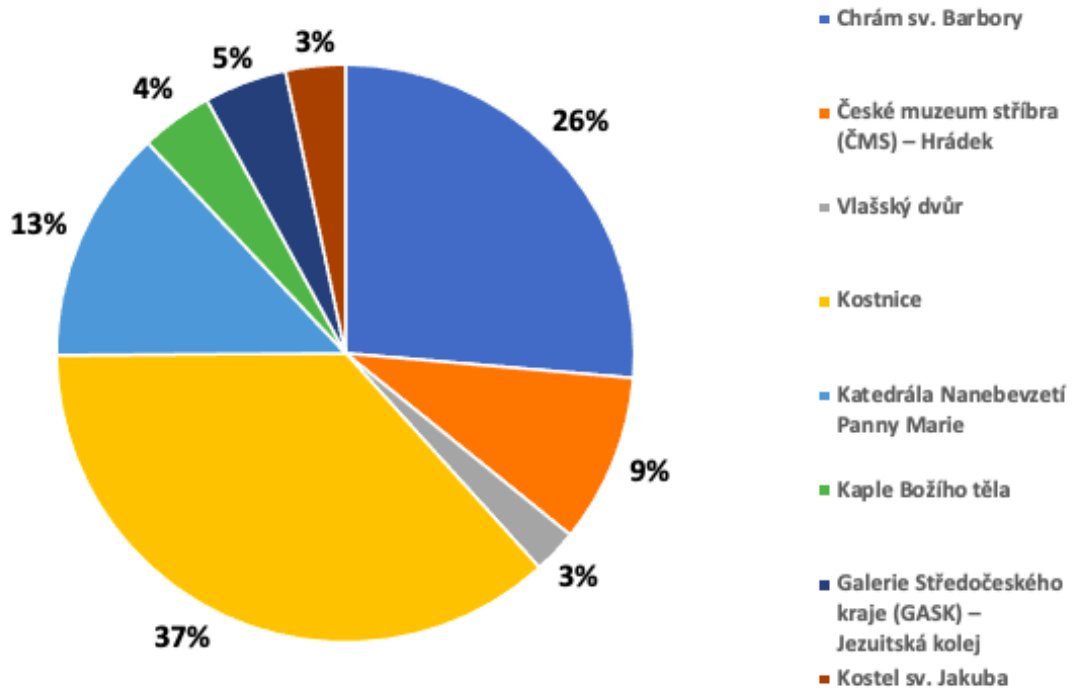


4.2.2 Návštěvnost památek v roce 2019

Z grafu č. 2 vyplývá, že v roce 2019 byla Kostnice opět nejvíce navštěvovanou pamětihodností, do které zavítalo až 482 627 (37 %) turistů a oproti předešlému roku to byl nárůst návštěvnosti o 8 %. Na druhém místě zůstává nadále Chrám sv. Barbory, který navštívilo 347 523 (26 %) lidí s ročním nárůstem o 7 %. Na třetím místě se nachází Katedrála Nanebevzetí Panny Marie se 172 615 (13 %) návštěvníky. Katedrála zaznamenala největší roční nárůst návštěvníků až o 41 % ve srovnání s předchozím rokem. Další místa obsadily památky dle návštěvnosti: Hrádek, Jezuitská kolej, Kaple Božího těla, Kostel sv. Jakuba a Vlašský dvůr. Rok 2019 byl tedy na rozdíl od roku 2018 úspěšnější a většina památek zaznamenala alespoň menší roční nárůst návštěvnosti. Pouze u Vlašského dvoru klesl za rok počet návštěvníků přibližně o 4 000 lidí.

Celkem 1 377 563 lidí navštívilo kutnohorské památky v roce 2019, jednalo se tedy o 11 % roční nárůst návštěvnosti a byl také pro Kutnou Horu nejúspěšnějším rokem pro cestovní ruch.

Graf 2 – Nejnavštěvovanější památky KH v roce 2019
 Zdroj: vlastní konstrukce ze statistických údajů MÚ Kutná Hora

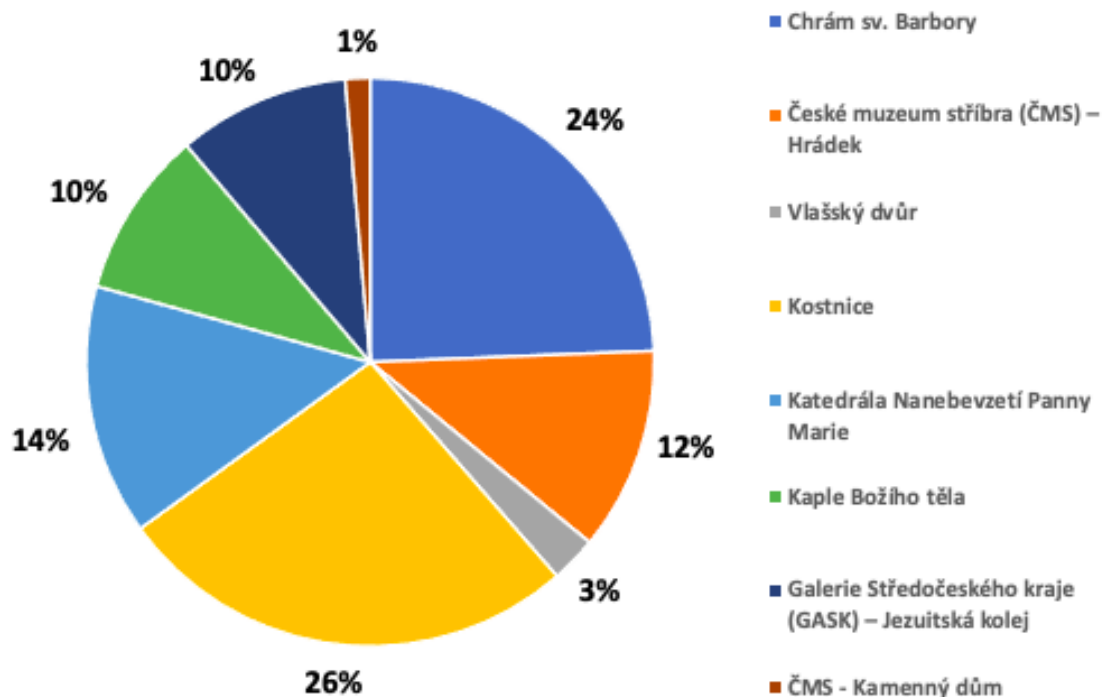


4.2.3 Návštěvnost památek v roce 2020

Graf č. 3 ukazuje, že na prvních třech příčkách jsou podle návštěvnosti stále stejné památky jako v roce 2018 a 2019. Rok 2020 ale kvůli pandemii Covid-19 zaznamenal celkově velký pokles návštěvnosti. Kostnici navštívilo 123 781 (27 %) turistů, což byl úbytek až o 74 % návštěvníků. Do Chrámu sv. Barbory se podívalo 114 075 (25 %) cestovatelů a oproti roku 2019 poklesla návštěvnost o 67 %. Třetí památkou je Katedrála Nanebevzetí Panny Marie, do které zavítalo 66 835 (14 %) lidí a u ní byl propad návštěvnosti o 61 %. Dále byly památky seřazeny dle návštěvnosti na: Hrádek, Jezuitská kolej, Kaple Božího těla, Vlašský dvůr a Kamenný dům. Kamenný dům v roce 2020 nalákal více turistů, proto nahradil z minulého roku Kostel sv. Jakuba.

V roce 2020 navštívilo kutnohorské památky pouze 486 022 návštěvníků. Oproti nejúspěšnějšímu roku 2019, ukázal rok 2020 celkově pokles až o 65 % turistů. Jednalo se o nepříznivý dopad pandemie Covid-19 na cestovní ruch v Kutné Hoře, kdy musely být památky uzavřené kvůli nařízení vlády v období od 13. března do 25. května a poté od 12. října do konce roku 31. prosince 2020.

Graf 3 - Nejnavštěvovanější památky KH v roce 2020
 Zdroj: vlastní konstrukce ze statistických údajů MÚ Kutná Hora

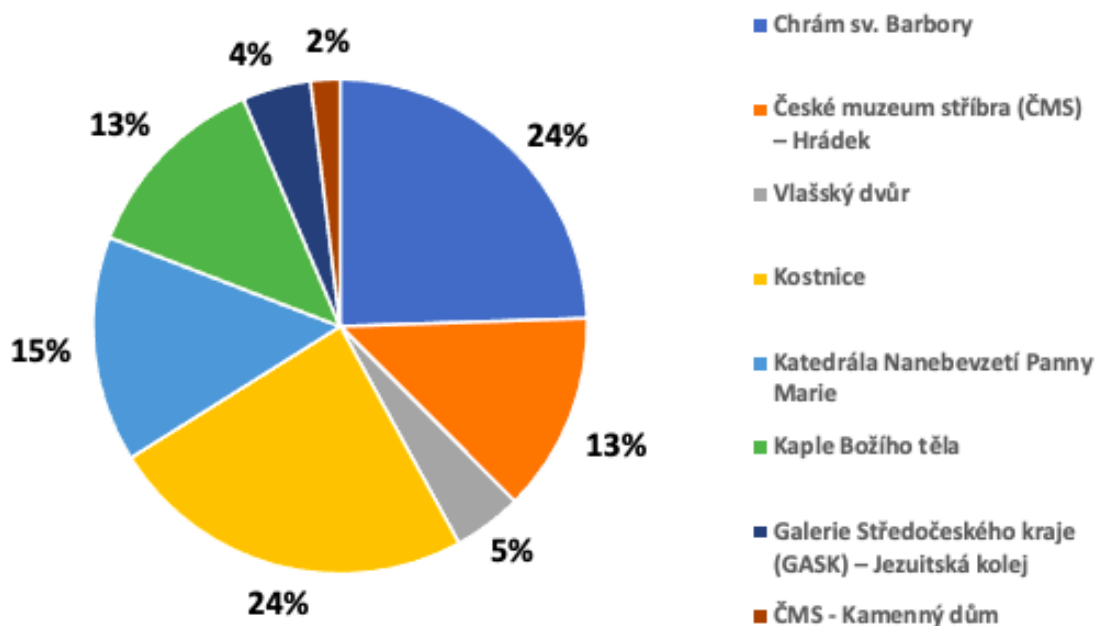


4.2.4 Návštěvnost památek v roce 2021

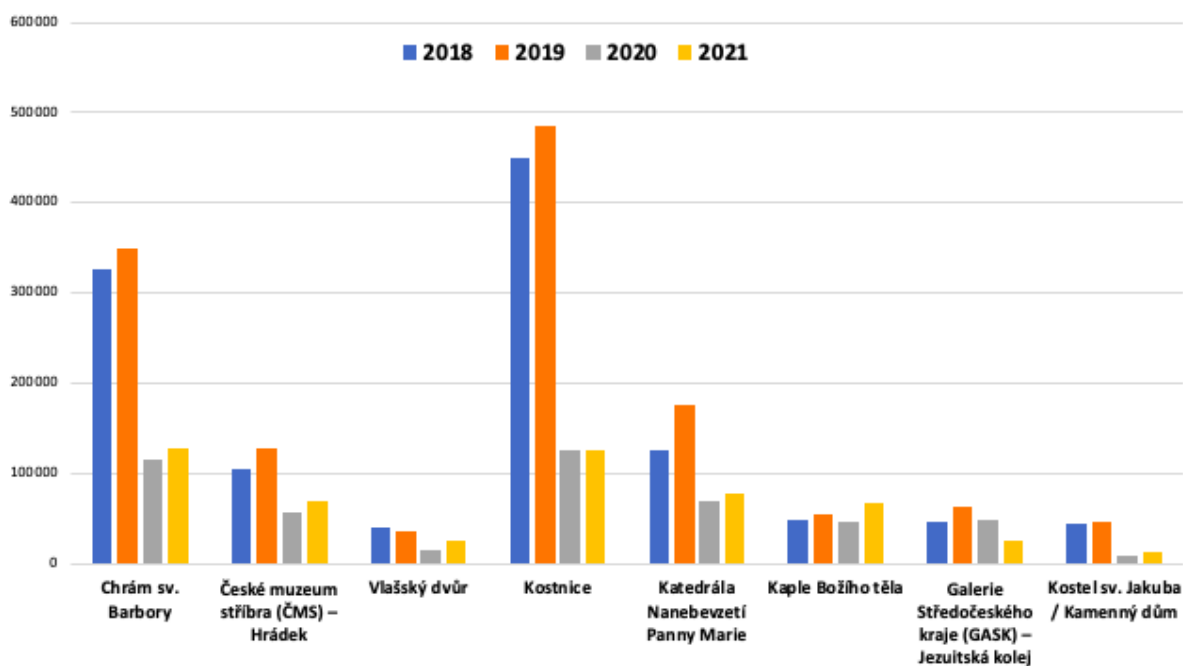
Graf č. 4 znázorňuje stejné procento navštěvovaných u Kostnice a Chrámu sv. Barbory (24 %), ale v roce 2021 byla nejnavštěvovanější kutnohorskou památkou Chrám sv. Barbory se 124 587 obdivovateli. Na rozdíl od roku 2020 se návštěvnost chrámu v roce 2021 zvýšila o 8 %. Kostnice nalákala 122 528 lidí, a naopak zaznamenala menší roční pokles návštěvníků o pouhé 1 %. Na třetím místě se umístila Katedrála Nanebevzetí Panny Marie se 75 185 (15 %) hosty, do které vstoupilo o 11 % více turistů než v předchozím roce. Na dalších místech se usadily památky: Hrádek, Kaple Božího těla, Vlašský dvůr, Jezuitská kolej, a nakonec Kamenný dům.

Rok 2021 přivedl do Kutné Hory 535 617 turistů. Od ledna do konce dubna byly památky zavřené kvůli nařízení vlády, ale celková roční návštěvnost narostla o 9 %. Stále se návštěvnost památek nevyrovná roku 2019, ale mírný nárůst ukazuje kladnou a jistou cestu ke stejné úrovni cestovního ruchu v Kutné Hoře jako před pandemií.

Graf 4 - Nejnavštěvovanější památky KH v roce 2021
 Zdroj: vlastní konstrukce ze statistických údajů MÚ Kutná Hora



4.2.5 Porovnání návštěvnosti památek v letech 2018–2021



Graf 5 - Porovnání návštěvnosti památek 2018-2021
 Zdroj: vlastní zpracování ze statistických údajů MÚ Kutná Hora

Ve sloupcovém grafu č. 5 lze pozorovat vývoj roční návštěvnosti kutnohorských památek v letech 2018 až 2021. Je zřejmé, že turisté nejvíce navštěvovali památky v roce 2018 a 2019. Poté vypukla pandemie a návštěvnost památek prudce klesla především kvůli propadu cestovního ruchu. Všechny pamětihodnosti v grafu znázorňují v roce 2020 a 2021 úbytek návštěvnosti vyjma Kaple Božího těla, která jediná zaznamenala nárůst přítomnosti turistů v průběhu pandemie.

Z poskytnutých dat a grafů se zjistilo, že během pandemie výrazně klesla návštěvnost památek a ubyl značný počet turistů v Kutné Hoře. Tyto údaje vedly k dalšímu průzkumu mezi obyvateli a podnikateli v Kutné Hoře. Cílem bylo zkoumat, jak byli tyto dvě skupiny ovlivněny pandemií a jak osobně vnímali propad cestovního ruchu ve městě. Průzkum byl realizován pomocí dvou dotazníků, jeden byl určen pro obyvatele a druhý pro podnikatele v Kutné Hoře.

5 Percepce dopadů pandemie Covid-19 na cestovní ruch v Kutné Hoře

Tato podkapitola je věnovaná kvantitativnímu průzkumu veřejného mínění obyvatel a podnikatelů v Kutné Hoře v kontextu cestovního ruchu ve městě a vlivy způsobené pandemií Covid-19. Pro tento typ průzkumu byla zvolena základní metoda sběru primárních dat – dotazníkové šetření.

Cíle

Jedním z cílů šetření bylo zjistit, jak obyvatelé Kutné Hory vnímají propad cestovního ruchu způsobenou pandemií a také najít negativní a pozitivní dopady cestovního ruchu. Také se zkoumalo, jaký měli obyvatelé vztah k turistům před pandemií a zda se tento vztah během pandemie změnil. Dále, jak vnímali obyvatelé množství návštěvníků v Kutné Hoře a pokud pozorovali, že se během pandemie změnilo složení turistů.

U podnikatelů bylo jedním z hlavních cílů zjistit, zda měl propad cestovního ruchu pozitivní či negativní vliv na jejich podnikání a aby tyto vlivy konkrétně popsali. Dále se analyzovalo, jaké zákazníky měli před a v průběhu pandemie a zda se podnikatelům během pandemie snížil či navýšil obrát a náklady na provoz.

Hlavním cílem je komparace vlivu pandemie na obyvatele a podnikatele v Kutné Hoře, v důsledku propadu cestovního ruchu.

Metodika

Sběr primárních dat pro výzkum byl zajištěn pomocí dvou anonymních dotazníkových šetření, jeden určen pro obyvatele a druhý pro podnikatele v Kutné Hoře. Autorka byla ve dnech 9.4. – 12.4.2022 v terénu, kde oslovovala místní obyvatele a kladla jim připravené otázky z dotazníkového šetření. Jelikož dotazníky nebyly v tištěné podobě, autorka odpovědi každého respondenta zaznamenávala do svého mobilního zařízení a posléze každý vyplněný formulář odeslala na platformu Google Forms. Autorka se tři dny pohybovala především v ulicích blízko Palackého náměstí v Kutné Hoře. Poslední den v terénu zvolila i dotazování před obchodním centrem Tesco a supermarketem Kaufland. Distribuce dotazníku byla také zajištěna zejména pomocí sociální sítě Facebook, kde autorka nejdříve požádala o přístup do kutnohorských skupin a dále zveřejnila příspěvek s prosbou členů o vyplnění a s odkazem na dotazníky. Následně byl online dotazník dostupný po dobu 10 dnů (8.4. – 17.4.2022). Zároveň byly dne 9.4.2022 rozeslány e-maily podnikům, především restauracím a hotelům. Nakonec bylo vyplněno dohromady 130 dotazníků od obyvatel a 26 formulářů od podnikatelů v Kutné Hoře.

5.1 Dotazníkové šetření pro obyvatele Kutné Hory

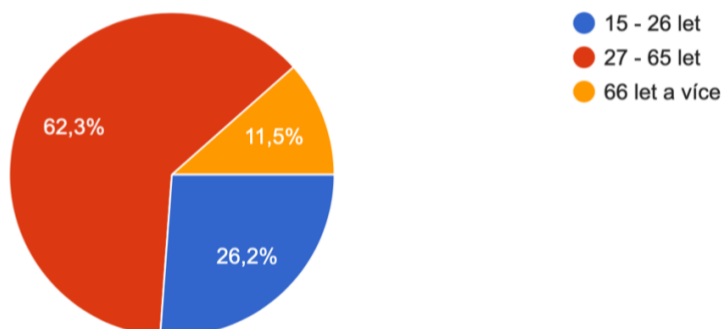
Dotazník pro obyvatele Kutné Hory obsahoval 15 otázek a u 3 z nich byla také možnost napsat odpověď dle vlastních slov respondentů. Poslední dvě otázky byly určené pro identifikaci dotazovaných.

5.1.1 Identifikace vzorku respondentů

Na identifikační (osobní) otázky odpovídali respondenti v samém závěru dotazníku.

Do jaké věkové kategorie patříte?

130 odpovědí



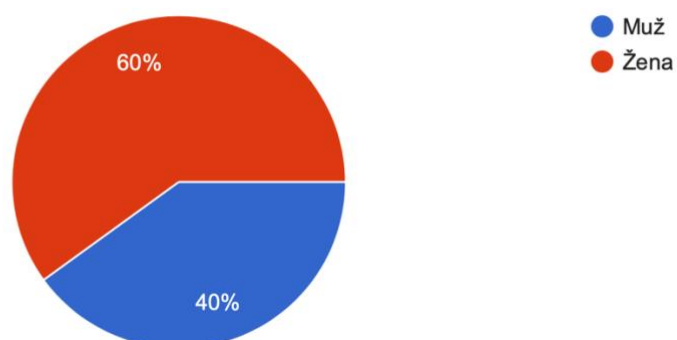
Graf 6 - Věková kategorie respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu č. 6 vyplývá věková struktura respondentů. Nejvíce respondentů bylo ve věku 27–65 let, poté byla věková kategorie 15–26 let, a naopak nejméně respondentů bylo v kategorii 66 let a více.

Jsem:

130 odpovědí



Graf 7 - Pohlaví respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 7 ukazuje, že z celkových 130 dotazovaných lidí bylo 60 % (78) žen a 40 % (52) mužů.

5.2 Výsledky dotazníkového šetření pro obyvatele

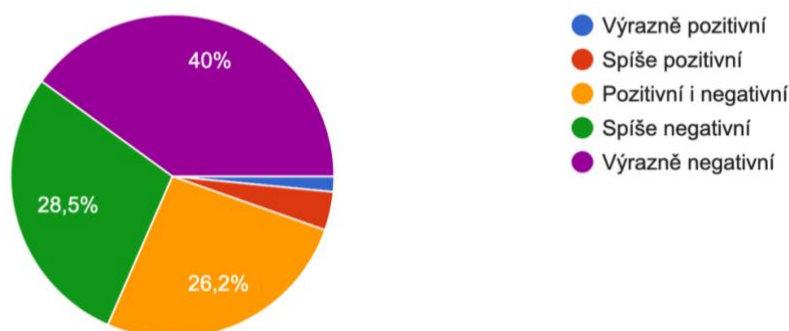
Výsledky průzkumu jsou rozdělené do podkapitol a každý výsledek vyobrazen na grafu odpovídá jedné otázce z dotazníku. Dotazník vyplnilo celkem 130 respondentů.

5.2.1 Dopady pandemie Covid-19 na cestovní ruch v Kutné Hoře

První sekce dotazníku se týkala dopadů pandemie na cestovní ruch v Kutné Hoře a jaké pozitivní a negativní vlivy zaznamenali obyvatelé ve městě.

Jaký dopad měla podle Vás pandemie Covid-19 na cestovní ruch v Kutné Hoře?

130 odpovědí



Graf 8 - 1. otázka z dotazníku

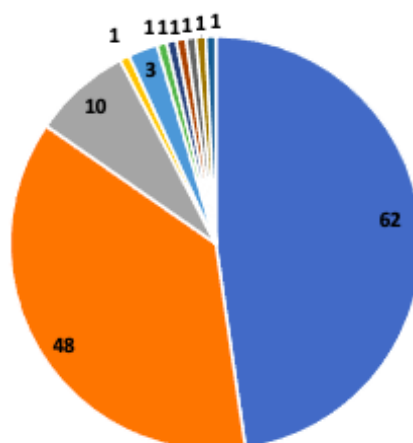
Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 8 zobrazuje, jak obyvatelé vnímají dopad pandemie Covid-19 na cestovní ruch v Kutné Hoře. Z grafu lze vyčíst, že 40 % (52) dotazovaných pociťují výrazně negativní dopad pandemie na cestovní ruch a spíše negativní 28,5 % (37). 26,2 % (34) respondentů konstatují, že byly pozitivní i negativní dopady. Na druhou stranu pouze 5,3 % (7) obyvatel vidí spíše pozitivní nebo výrazně pozitivní vlivy.

Dalo se předpokládat, že většina obyvatel vnímá propad cestovního ruchu způsobenou pandemií negativně, protože turismus je nedílnou součástí Kutné Hory.

V dalších grafech se ukáže, jaké konkrétní vlivy obyvatelé zpozorovali.

Jaké konkrétní pozitivní dopady cestovního ruchu přinesla podle Vás pandemie Covid-19?



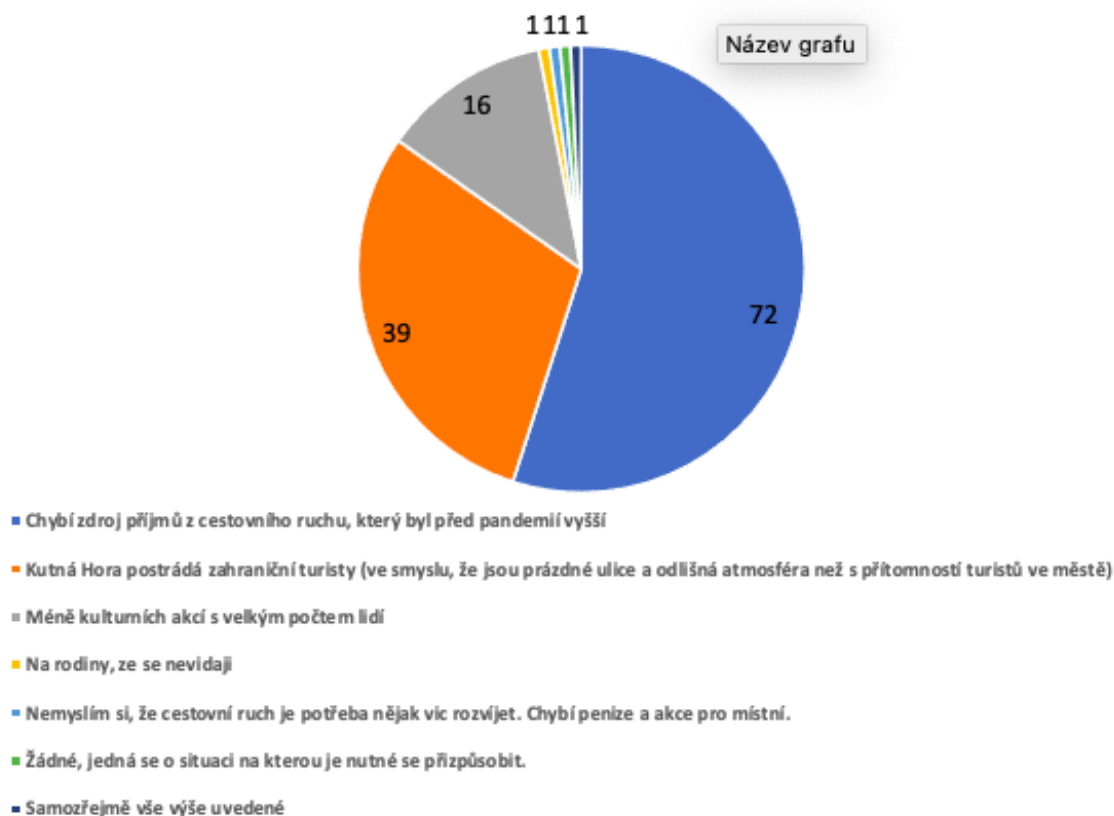
- Rozvoj domácího cestovního ruchu (tj. cesty domácího obyvatelstva na území jejich státu)
- Mírné zlepšení životního prostředí (méně odpadků, emisí v ovzduší)
- Zvýšení povědomí a zlepšení životní úrovně ve městě (obyvatelé jsou celkově ohleduplnější vůči pořádku a kvalitě v městě)
- Lidé se naučili setrít
- Žádné
- Nedokážu posoudit vliv na životní prostředí, nemám relevantní informace
- Naopak, je to horší
- Noční klid
- konec restaurace KOMETA - tourist trap
- Omezení dopravy, turisté častěji využívají hromadnou dopravu, větší klid v lokalitě díky lokálním turistům, prodloužení doby pobytu v Kutné Hoře turistů

Graf 9 - 2. otázka z dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování

Téměř polovina 47,7 % (62) obyvatel považuje rozvoj domácího cestovního ruchu za největší pozitivní dopad, který přinesla pandemie Covid-19. Dále 36,9 % (48) lidí pocítilo mírné zlepšení životního prostředí a 7,7 % (10) respondentů souhlasí, že se zvýšilo povědomí a zlepšila životní úroveň ve městě. Při vyplňování této otázky měli dotazovaní možnost odpovědět i vlastními slovy. 3 respondenti napsali, že pandemie nepřinesla žádné pozitivní dopady pro cestovní ruch v Kutné Hoře. Dalšími individuálními odpověďmi byla pozitiva: např. noční klid, omezení dopravy, více místních obyvatel v centru města.

Jaké konkrétní negativní dopady cestovního ruchu přinesla podle Vás pandemie Covid-19?



Graf 10 - 3. otázka z dotazníku

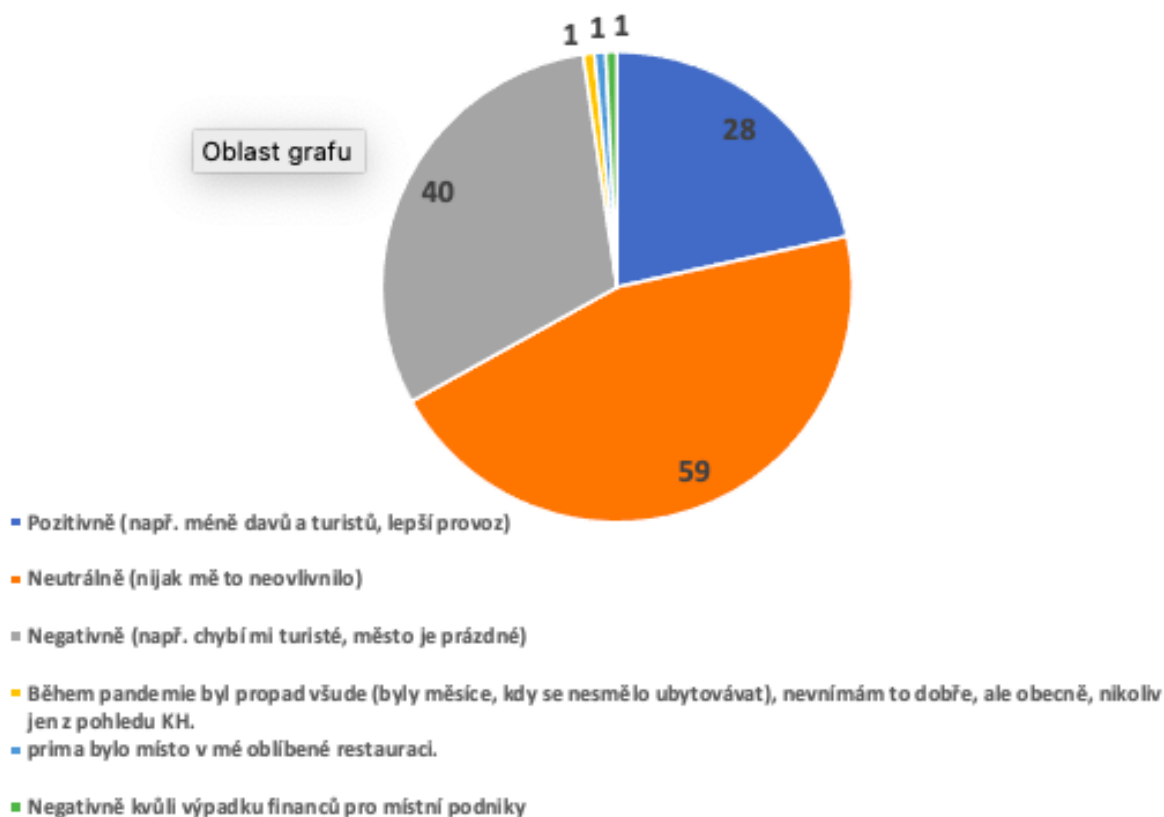
Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu č. 10 lze vyčíst, že více než polovina 55,4 % (72) obyvatel vidí negativní dopad konkrétně v nedostatku příjmech z cestovního ruchu, které byly jednoznačně před pandemií vyšší. 30 % (39) lidí postrádá zahraniční turisty ve smyslu, že jsou prázdné ulice a odlišná atmosféra než s přítomností turistů ve městě. 16 (12,3 %) respondentům chybí kulturní akce s velkým počtem lidí. Například slavnost Královské stříbření Kutné Hory je již dlouholetou městskou tradicí, která musela být s jinými podobnými akcemi kvůli pandemii zrušena. Totožně jako předchozí otázka, měla tato možnost odpovídat otevřeně:

- Nemyslím si, že cestovní ruch je potřeba nějak víc rozvíjet. Chybí peníze a akce pro místní.
- Žádné, jedná se o situaci, na kterou je nutné se přizpůsobit.

Tyto dvě odpovědi ukazují různé reakce dvou lidí, kdy je jeden člověk smířen s aktuální situací a přizpůsobil se. A druhý respondent jakožto obyvatel Kutné Hory vidí nedostatky v komunikaci města s místními, protože je město více zaměřené na cestovní ruch.

Jak vnímáte jako obyvatel Kutné Hory propad cestovního ruchu během pandemie?



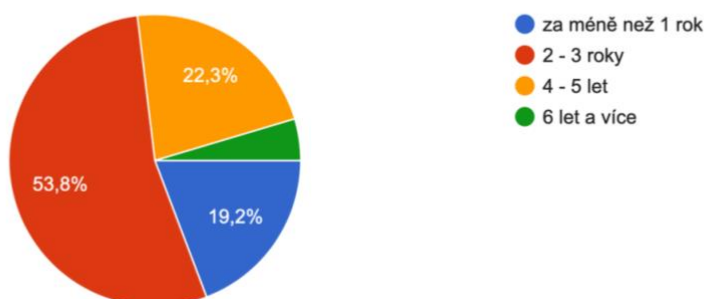
Graf 11 - 10. otázka v dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování

Průzkum zkoumá nejen pozitivní a negativní dopady cestovního ruchu způsobenou pandemií, ale tato otázka se zaměřila na obyvatele a jak osobně vnímají vlivy cestovního ruchu ve městě, ve kterém žijí. Téměř polovinu 45,4 % (59) obyvatel propad cestovního ruchu nijak neovlivnil. 30,8 % (40) respondentů vnímalo situaci během pandemie negativně a naopak u 21,5 % (28) místních úbytek turismu prospěl, protože jejich reakce byla pozitivní.

Za jak dlouho si myslíte, že bude trvat, než se cestovní ruch v Kutné Hoře vrátí na stejnou úroveň jako před pandemií?

130 odpovědí



Graf 12 - 13. otázka z dotazníku

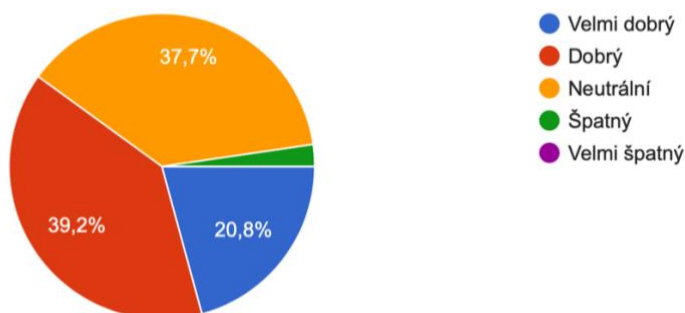
Zdroj: vlastní zpracování

Dotaz z grafu č. 12 byl pokládán jako poslední před osobními otázkami. 53,8 % (70) respondentů si myslí, že bude trvat 2 až 3 roky, než se cestovní ruch v Kutné Hoře vrátí na stejnou úroveň jako před pandemií. 22,3 % (29) dotazovaných tento proces předpovídá na delší dobu 4 až 5 let a 4,6 % (6) obyvatel dokonce na 6 let a více. Naopak 19,2 % (25) lidí předpokládá, že se cestovní ruch navrátí na stejnou úroveň za méně než 1 rok.

5.2.2 Vztah místních k turistům

Jaký jste měl/a vztah k přítomnosti turistů v Kutné Hoře před pandemií?

130 odpovědí



Graf 13 - 4. otázka z dotazníku

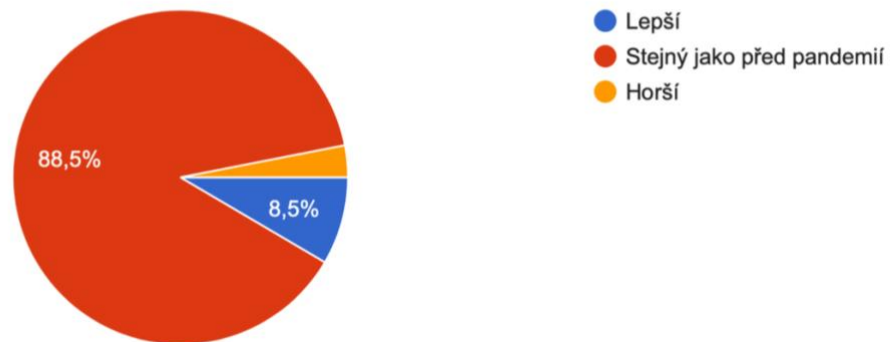
Zdroj: vlastní zpracování

Výšečový graf č. 13 zobrazuje zásadní výstup pro vymezení vztahu obyvatel Kutné Hory k turistům před pandemií a situace je vyhodnocována pomocí Likertovy škály. Špatný vztah k návštěvníkům mělo pouze 2,3 % (3) dotazovaných a nikdo nezaškrtl možnost velmi špatný. 37,7 % (49) respondentů zaujímá neutrální vztah k turistům, 39,2 % (51) obyvatel k nim mělo dobrý vztah a 20,8 % (27) rezidentů pociťovalo velmi dobrý vztah s turisty.

Z výstupů vyplývá, že velká většina obyvatel měla neutrální, dobrý či velmi dobrý vztah k turistům. A pouze 3 jedinci měli špatný postoj k návštěvníkům.

A jaký máte vztah k přítomnosti turistů v Kutné Hoře nyní v průběhu pandemie?

130 odpovědí



Graf 14 - 5. otázka z dotazníku

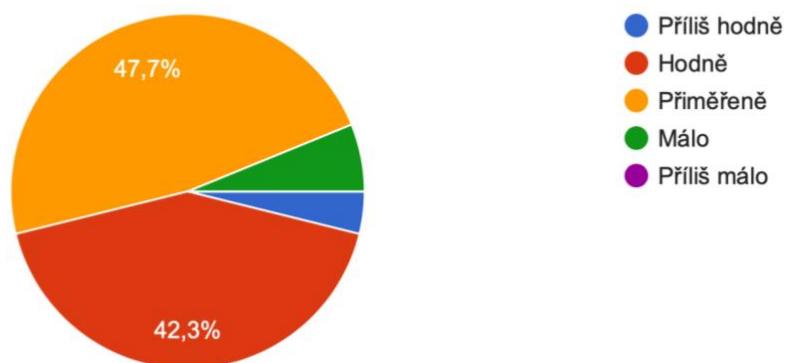
Zdroj: vlastní zpracování

Jedním z cílů bylo zjistit, zda se vztah místních k turistům během pandemie změnil. Z velké části se u 88,5 % (115) obyvatel tento vztah nezměnil. Pouze u 4 rezidentů se vztah zhoršil a naopak u 8,5 % (11) dotazovaných se dokonce zlepšil postoj k turistům.

5.2.3 Množství a složení návštěvníků

Jak jste vnímal/a množství návštěvníků v Kutné Hoře před pandemií?

130 odpovědí



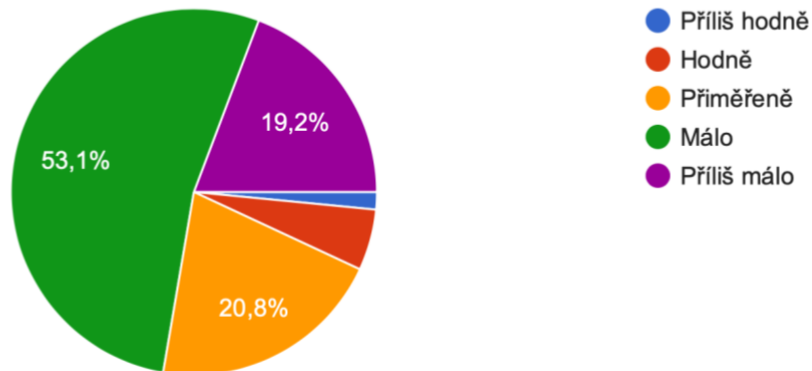
Graf 15 - 6. otázka z dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování

Necelá polovina 47,7 % (62) respondentů vnímala v Kutné Hoře před pandemií přiměřené množství návštěvníků. Pro 42,3 % (55) obyvatel bylo ve městě před pandemií hodně turistů a 3,8 % (5) příliš hodně. Pouze 6,2 % (8) místních vnímalo před pandemií málo cestovatelů v Kutné Hoře a žádný z dotazovaných neodpověděl příliš malé množství.

A jak vnímáte množství návštěvníků nyní během pandemie?

130 odpovědí



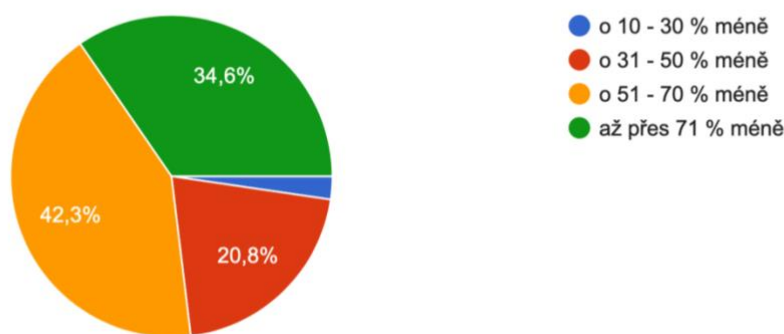
Graf 16 - 7. otázka z dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování

Více než polovina 53,1 % (69) vnímá, že během pandemie bylo málo návštěvníků ve městě a dalších 19,2 % (25) dokonce příliš málo. 20,8 % (27) obyvatel pociťovalo přiměřené množství turistů a naopak 6,9 % (9) jedinců upozorovalo hodně až příliš hodně počtu turistů v Kutné Hoře během pandemie. Z výstupů vyplývá, že během pandemie ubyl značný počet turistů ve městě.

Přibližně o kolik procent si myslíte, že se v průběhu pandemie zmenšila návštěvnost zahraničních turistů v KH?

130 odpovědí



Graf 17 - 8. otázka z dotazníku

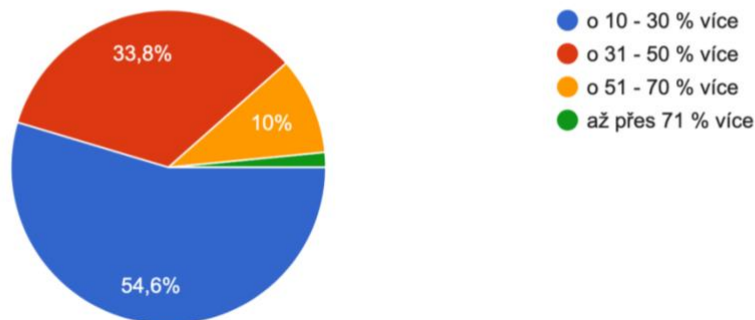
Zdroj: vlastní zpracování

V průzkumu se také zjišťovalo, zda se během pandemie změnilo složení návštěvníků. 42,3 % (55) lidí si myslí, že se v průběhu pandemie zmenšila návštěvnost zahraničních turistů o 51–70 %. S úbytkem zahraničních návštěvníků o 71 % a více souhlasilo 34,6 % (45) místních. 20,8 % (27) obyvatel zodpovědělo, že se množství zahraničních turistů zmenšilo o 31–50 %.

Pouze 3 respondenti zaškrtnuli možnost o 10–30 % méně. Největším důvodem úbytku zahraničních turistů bylo uzavření hranic a celkové omezení cestování ve světě.

Přibližně o kolik procent si myslíte, že se na druhou stranu zvýšila návštěvnost domácích (českých) turistů v KH?

130 odpovědí



Graf 18 - 9. otázka z dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování

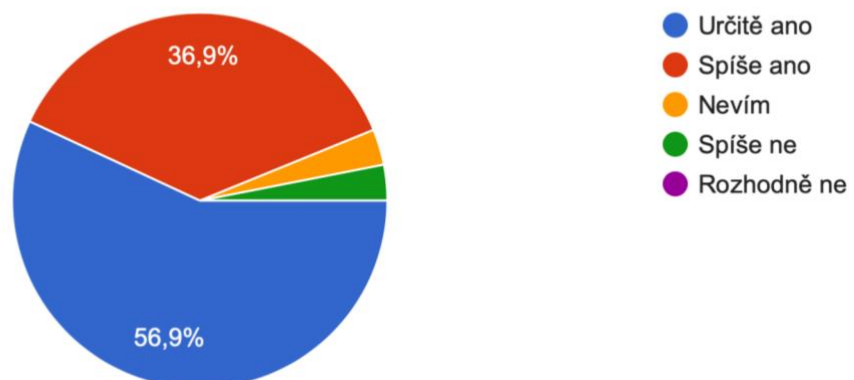
Více než polovina, tedy 54,6 % (71) obyvatel si myslí, že se na druhou stranu zvýšila návštěvnost domácích turistů alespoň o 10–30 %. Vzdůst návštěvnosti českých turistů v Kutné Hoře o 31–50 % potvrdilo 33,8 % (44) rezidentů. 10 % z dotazovaných odpovědělo, že se návštěvnost domácích cestovatelů zvýšila o 51–70 % a jen 2 obyvatelé si všimli nárůstu až o 71 % a více.

Omezení mezinárodního cestování podpořilo rozvoj domácího cestovního ruchu.

5.2.4 Názor obyvatel na podnikatele ve městě

Myslíte si, že byli podnikatelé v Kutné Hoře těžce zasaženi pandemií?

130 odpovědí



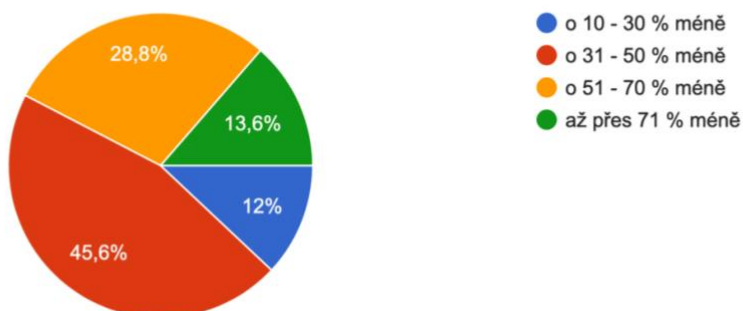
Graf 19 - 11. otázka z dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování

Přes polovinu obyvatel, konkrétně 56,9 % (74), se shodlo na tom, že podnikatelé v Kutné Hoře byli určitě těžce zasaženi pandemií. 36,9 % (48) respondentů si nebylo naprosto jistí, ale na výše položenou otázku opověděli spíše ano. Z 6,2 % (8) lidí nevědělo nebo si myslelo, že podnikatelé spíše nebyli až tak těžce zasaženi pandemií.

Pokud jste odpověděl/a ano, o kolik procent si myslíte, že se snížil podnikatelům celkový obrat během pandemie?

125 odpovědí



Graf 20 - 12. otázka z dotazníku
Zdroj: vlastní zpracování

Následovala otázka, o kolik procent si obyvatelé myslí, že se podnikatelům snížil celkový obrat během pandemie. Necelá polovina 45,6 % (57) respondentů odpověděla, že se podnikatelům snížil obrat o 31–50 %. 28,8 % (36) obyvatel vybralo možnost, že se obrat snížil o 51–70 %, 13,6 % (17) zaškrtnulo odpověď až přes 71 % méně a poslední skupina 12 % (15) dotazovaných si myslela, že se podnikatelům snížil obrat alespoň o 10–30 %. Výstupy o snížení obratu podnikatelů se potvrdí či vyvrátí ve vyhodnocení druhého dotazníku.

5.2.5 Shrnutí výstupů obyvatel

V této podkapitole budou shrnuty výstupy z dotazníkového šetření pro obyvatele Kutné Hory. Dotazník vyplnilo 130 respondentů a 60 % z nich byly ženy a zbývajících 40 % muži. Nejvíce odpovídali dospělí lidé ve věkové kategorii 27–65 let. Zjistilo se, že téměř 70 % dotazovaných vnímá propad cestovního ruchu ve městě výrazně nebo spíše negativně. Naopak 30 % obyvatel se shodlo, že přinesla pandemie i pozitivní dopady na cestovní ruch. Nejčastějšími odpověďmi popisující konkrétní pozitivní vlivy turismu byly rozvoj domácího cestovního ruchu a mírné zlepšení životního prostředí ve městě. Na druhou stranu ztráta

příjmů z cestovního ruchu a značný úbytek návštěvníků v Kutné Hoře představovaly negativní vlivy. Dotazovaní kutnohorští rezidenti měli před pandemií převážně dobrý, velmi dobrý či neutrální vztah k turistům a tyto pocity se u 90 % obyvatel během pandemie nezměnily. Zkoumalo se také množství a složení návštěvníků před a v průběhu pandemie. Respondenti vnímali, že byl před pandemií převážně větší nebo přiměřený počet cestovatelů, ale během pandemie významné množství turistů pokleslo. Dále si všimli, že v průběhu pandemie ubyli zahraniční návštěvníci alespoň o 50 % až 70 % a více, zatímco přibýlo alespoň o 30 % a více domácích turistů. Nárůst českých návštěvníků v Kutné Hoře potvrzuje rozvoj domácího cestovního ruchu v České republice.

Až přes 90 % obyvatel si myslí, že byli podnikatelé ve městě těžce zasaženi pandemií. Tento předpoklad se potvrdí nebo vyvrátí v následující kapitole, kde pomocí dotazníkového šetření autorka dále zkoumala vlivy pandemie na cestovní ruch a podnikatele v Kutné Hoře.

5.3 Dotazníkové šetření pro podnikatele v Kutné Hoře

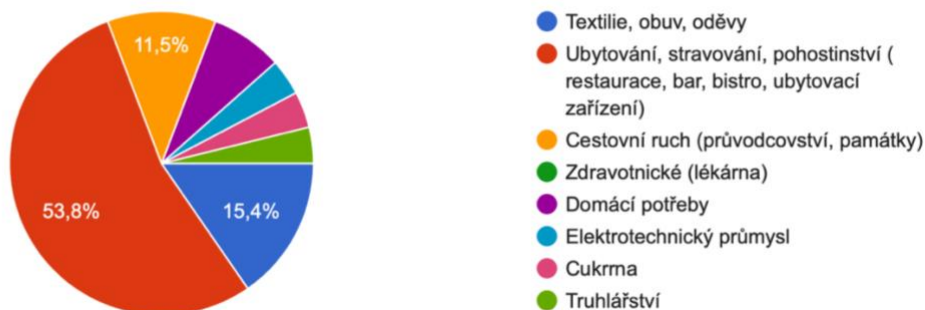
Dotazník pro podnikatele v Kutné Hoře obsahoval celkem 23 otázek a 2 z nich měli zcela otevřené odpovědi, aby mohli respondenti odpovídat vlastními slovy. První tři otázky byly určeny pro identifikaci podnikatelů.

Autorka během osobního dotazování v terénu navštívila několik podniků v centru Kutné Hory, ale většina odmítala dotazník vyplnit, protože byli dotazovaní buď zaměstnanci v daném obchodě nebo neměli podnikatelé čas. Proto byly dotazníky také distribuovány dne 9.4.2022 pomocí e-mailů především restauracím a hotelům. Nakonec se podařilo získat 26 respondentů, z toho 4 při osobním dotazování a dalších 22 vyplnili online formulář.

5.3.1 Identifikace vzorku respondentů

V jakém odvětví podnikáte?

26 odpovědí



Graf 21 - Odvětví podnikání

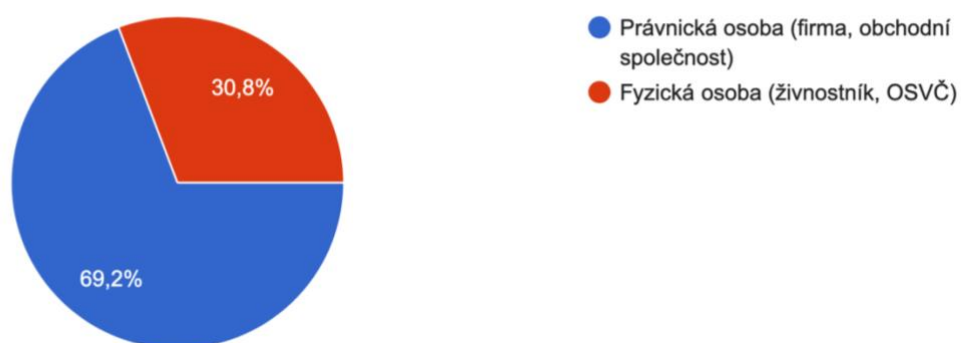
Zdroj: vlastní zpracování

Více než polovina 53,8 % (14) dotazovaných podniká v odvětví ubytování, stravování či pohostinství. Druhou skupinu s 15,4 % (4) tvoří podnikatelé s textilií, obuví a oděvy. 11,5 % (3) respondentů pracují v cestovním ruchu. 2 (7,7 %) podnikatelé mají obchod s domácími potřebami. Dotazník vyplnili jednotlivě také lidé, kteří zastupují odvětví elektrotechnického průmyslu, truhlářství a cukrářství.

V průzkumu je nejvíce zastoupeno odvětví ubytování, stravování a pohostinství, protože autorka převážně rozesílala e-maily s dotazníkem právě restauracím, hotelům a barům.

Podnikáte jako:

26 odpovědí



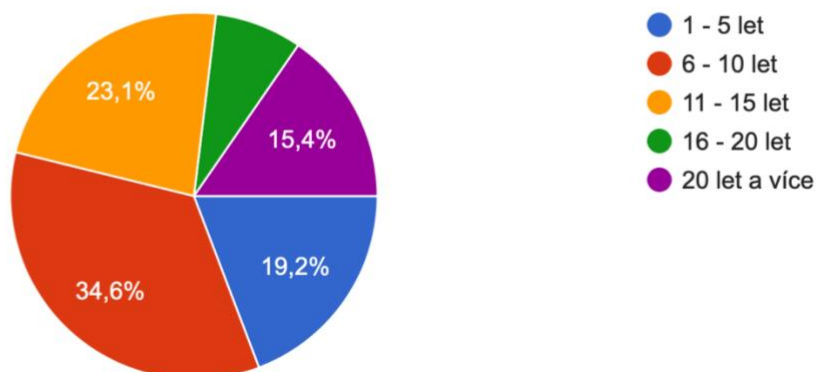
Graf 22 - 2. otázka z dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování

69,2 % (18) dotazovaných podniká jako právnická osoba, tedy jako firemní či obchodní společnost a 30,8 % (8) podnikatelů působí jako fyzická osoba – živnostník či OSVČ.

Jak dlouho podnikáte v Kutné Hoře?

26 odpovědí



Graf 23 - 3. otázka z dotazníku

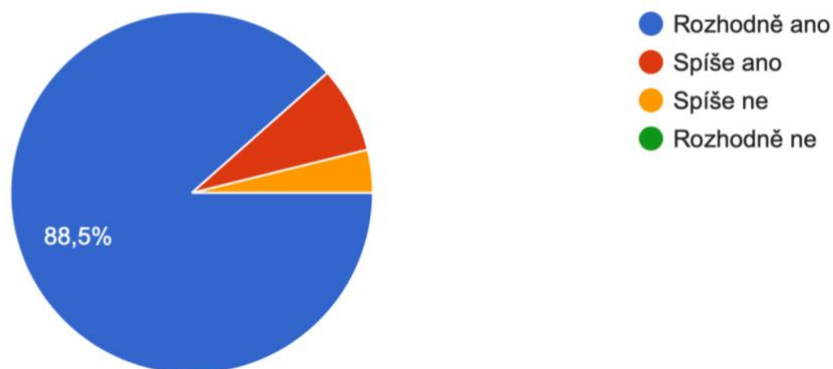
Zdroj: vlastní zpracování

19,2 % (5) respondentů podniká v Kutné Hoře teprve 1 až 5 let, 34,6 % (9) je ve městě již 6 až 10 let a 23,1 % (6) podnikatelů 11 až 15 let. Pouze dva z dotazovaných působí v Kutné Hoře 16 až 20 let a 15,4 % (4) podnikatelů dokonce přes 20 let a více.

Většina podniků by tedy měla být v Kutné Hoře již dobře adaptovaná.

Považujete Kutnou Horu za atraktivní turistické město?

26 odpovědí



Graf 24 - 4. otázka z dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování

Převážná část respondentů 88,5 % (23) považuje Kutnou Horu za velice atraktivní město. 2 lidé odpověděli spíše ano a pouze jeden člověk nepovažuje město jako atraktivní cíl pro turisty.

5.4 Výsledky dotazníkového šetření pro podnikatele

Výsledky průzkumu jsou rozdělené do podkapitol a každý výsledek vyobrazen na grafu odpovídá jedné otázce z dotazníku stejně jako u obyvatel. Dotazník vyplnilo celkem 26 podnikatelů.

5.4.1 Dopady pandemie Covid-19 na cestovní ruch a podnikatele v Kutné Hoře

První sekce dotazníku se týkala dopadů pandemie na cestovní ruch v Kutné Hoře a jaké pozitivní a negativní vlivy podnikatelé ve městě.

Jaké konkrétní pozitivní dopady cestovního ruchu přinesla podle Vás (jako podnikatele) pandemie Covid-19? Např. zlepšení životního prostředí, rozvoj domácího turismu apod.

26 odpovědí

Na tuto otázku odpovídali respondenti vlastními slovy ve formě otevřené odpovědi. 7 lidí napsalo, že žádné pozitivní dopady cestovního ruchu pandemie Covid-19 nepřinesla. Dalších 9 podnikatelů se shodlo na rozvoji a zlepšení domácího turismu, protože Kutnou Horu navštěvovalo během pandemie více českých turistů. 4 respondenti zaznamenali, že lidé více zůstávali v ubytovacích zařízeních na několikadenní pobyty, což před pandemií nebylo v Kutné Hoře u cestovatelů časté. Zkvalitnění gastronomie byla odpověď u dvou dotazovaných. Další individuální odpovědi jsou vypsány níže:

- Asi úbytek nabízených Airbnb bytů, což ve výsledku znamená víc možností v bydlení pro lokální obyvatele (dlouhodobý pronájem nebo prodej nemovitostí).
- Pro podnikatele nic, osobně dovolenou, na kterou není běžně čas.
- Lidé více nakupovali přes internet.
- Místní obyvatelé více chodili na procházky a podnik měl díky tomu více tržeb.

Úbytek nabízených Airbnb bytů byl velice zajímavý postřeh, protože se naskytla příležitost podpořit v ubytování místní obyvatele místo turistů. Jelikož musela většina podniků během prvních vln pandemie zavřít, nějaké podniky se přizpůsobily pomocí internetového obchodu, který buď již měli zprovozněný nebo si e-shop kvůli dané situaci i vytvořili. Stále více zákazníků v dnešní době preferuje nakupování přes internet s možností vrácením či výměnou zboží.

Jaké konkrétní negativní dopady cestovního ruchu přinesla podle Vás (jako podnikatele) pandemie Covid-19? Např. méně turistů, omezený pohyb, omezení počtu zákazníků apod.

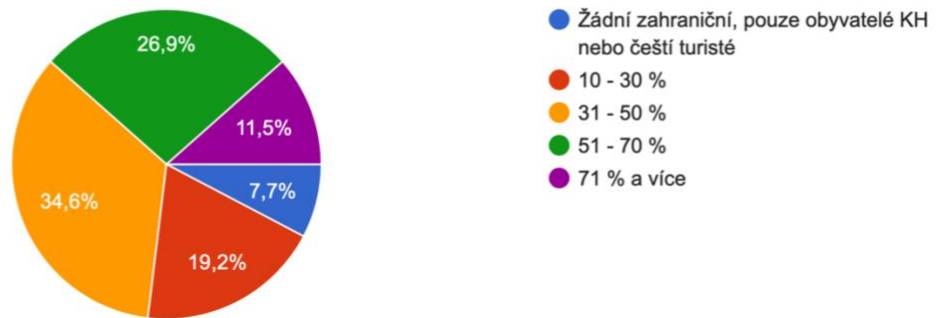
26 odpovědí

Totožně jako předchozí otázka měla tato otevřenou odpověď a dotazovaní odpovídali podle svých zkušeností. Většina rozepsala alespoň dva důvody. Až 21 respondentů napsalo, že negativním dopadem cestovního ruchu způsobená pandemií byl výrazný úbytek turistů, který vedl k menším tržbám. Dá se předpokládat, že před pandemií u těchto podnikatelů tvořili zákazníci i zahraniční turisté. Dalšími zmíněnými nepříznivými dopady bylo omezení počtu zákazníků a otevírací doby či ubytování pouze pracovních pobytů. Níže jsou rozepsané zajímavější odpovědi:

- Změna ve zvyklostech lidí chodit ven se socializovat. Vnímám, že obecně lidé v Kutné Hoře méně navštěvují restaurace, kavárny a bary. Tráví čas více doma, kde se i sdružují. Vznikly nové "soukromé kluby" nebo to bylo u někoho na zahradě, kde se během pandemie scházeli tajně lidé na pivo a již u toho zůstali.
- Nižší počet dlouhodobých rezervací, nejistota v oboru, odiv personálu stálého i brigádníků (snaží se hledat uplatnění v jiných oborech).
- Na dlouho zmizeli zahraniční turisté, velmi pomalu se navrací, ale ve výrazně nižším množství.
- Méně turistů, méně chuti cestovat, omezení kvůli vládním nařízením, ubytování pouze pracovních pobytů, což vedlo k tomu, že jsme ubytovávali i ty, co se k našemu majetku nechovali hezky.
- Zavření našeho muzea znamenalo přímý negativní dopad na naši ekonomickou situaci.

Nejvíce bylo zasažené odvětví ubytování, stravování a pohostinství, protože turisté využívali tyto služby nejčastěji. Vypsané individuální odpovědi popisují negativa velmi detailně.

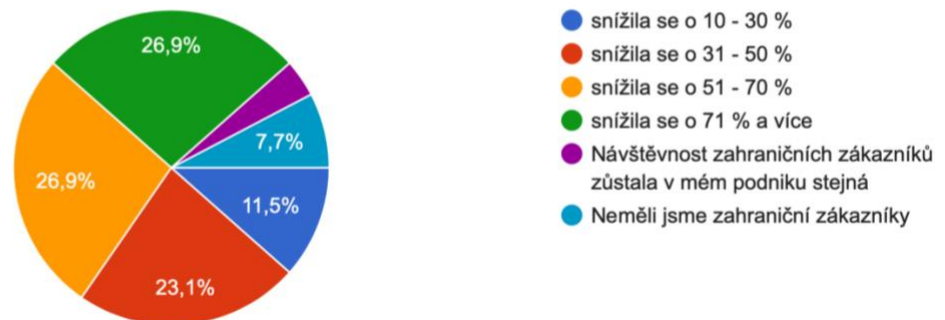
Přibližně kolik procent z Vašich celkových zákazníků tvořili před pandemií zahraniční turisté?
26 odpovědí



Graf 25 - 7. otázka z dotazníku
Zdroj: vlastní zpracování

U 34,6 % (9) dotazovaných tvořilo zákazníky 31–50 % zahraničních turistů. Dalších 26,9 % (7) mělo zahraniční zákazníky z 51–70 % a 19,2 % (5) o něco méně 10–30 %. U třech podnikatelů byli mezinárodní zákazníci až ze 71 % a více. Pouze 2 respondenti obchodovali pouze s místními obyvateli nebo domácími návštěvníky.

Pokud Váš podnik měl před pandemií zahraniční zákazníky, ubyla během pandemie jejich návštěvnost? Pokud ano, o kolik procent se přibližně snížila?
26 odpovědí

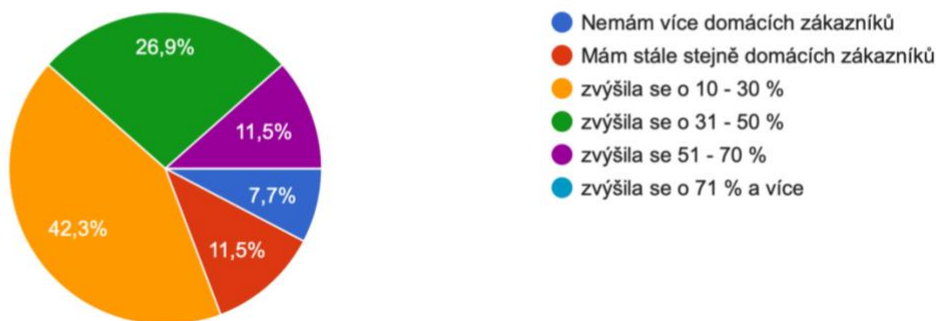


Graf 26 - 8. otázka z dotazníku
Zdroj: vlastní zpracování

26,9 % (7) respondentů odpovědělo, že se během pandemie zmenšila návštěvnost zahraničních zákazníků o 71 % a více a stejný počet dotazovaných 26,9 % (7) postřehlo úbytek mezinárodních zákazníků o 51–70 %. U 23,1 % (6) podnikatelů se snížil počet zahraničních turistů o 31–50 % a u 3 obchodníků byl úbytek o 10–30. Pouze u jednoho podniku zůstal počet zahraničních zákazníků stejný. 11,5 % (2) podnikatelů neměli žádné zahraniční zákazníky, což odpovídá i z předchozího výsledku z grafu č. 25.

Máte nyní více domácích (českých) zákazníků? Pokud ano, o kolik procent se zvýšila jejich návštěvnost během pandemie?

26 odpovědí

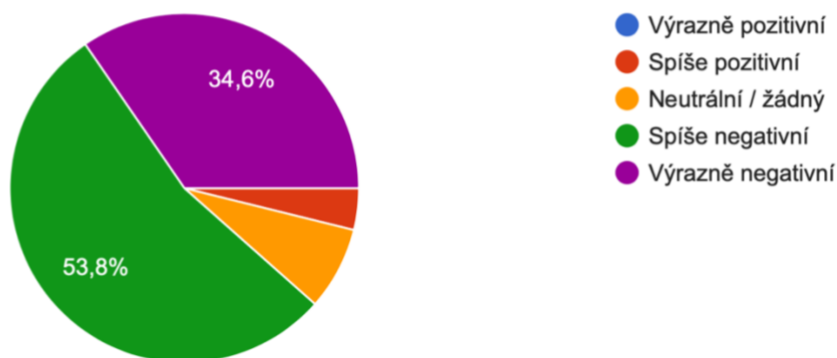


Graf 27 - 9. otázka z dotazníku
Zdroj: vlastní zpracování

U 42,3 % (11) podnikatelů se na druhou stranu zvýšila návštěvnost domácích zákazníků alespoň o 10–30 %. Také narostl počet českých zákazníků o 31–50 % právě 26,9 % (7) obchodníků. 3 (11,5 %) respondenti odpověděli, že se jim zvýšila návštěvnost českých návštěvníků o 51–70 %. 19,2 % (5) podniků nezaznamenalo více domácích zákazníků nebo mělo stejný počet jako před pandemií.

Jaký vliv měla pandemie Covid-19 na Vaše podnikání?

26 odpovědí



Graf 28 - 10. otázka z dotazníku
Zdroj: vlastní zpracování

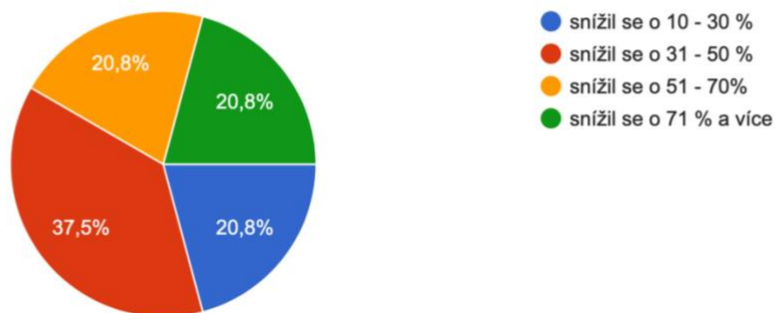
Jedním z cílů průzkumu bylo zjistit, jaký vliv měla pandemie Covid-19 na podnikatele v Kutné Hoře. V grafu lze vidět, že na 53,8 % (14) podnikatelů měla pandemie spíše negativní vliv a 34,6 % (9) dokonce výrazně negativní. Pandemie nijak neovlivnila 2 (7,7 %)

respondenty a pouze jeden člověk odpověděl, že měla pandemie spíše pozitivní vliv na jeho/její podnikání.

Většinu dotazovaných podnikatelů pandemie ovlivnila bohužel negativně.

Podnikatel, na kterého měla pandemie spíše pozitivní vliv odpověděl na navazující otázku, že se mu obrat během pandemie navýšil o 10–30 %. Navýšení obratu u podniků během pandemie bylo velice ojedinělé, ale také záleželo na odvětví podnikání.

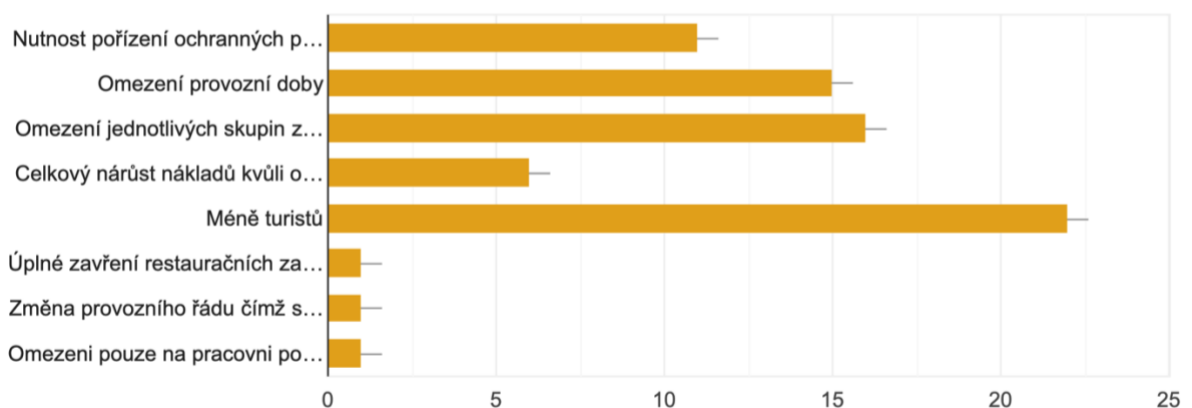
Pokud jste odpověděl/a negativní, přibližně o kolik procent se Vám snížil obrat během pandemie?
24 odpovědí



Graf 29 - 12. otázka z dotazníku
Zdroj: vlastní zpracování

37,5 % (9) respondentů prozradilo, že se jim během pandemie snížil obrat o 31–50 %. Jak z grafu vyplývá 20,8 % (5) podnikatelů zaznamenalo snížení obratu o 10–30 %, dalších 5 o 51–70 % a poslední skupině 20,8 % (5) se snížil obrat dokonce o 71 % a více.

Vyberte prosím, které faktory měly dopad na Váš snížený obrat během pandemie.
25 odpovědí



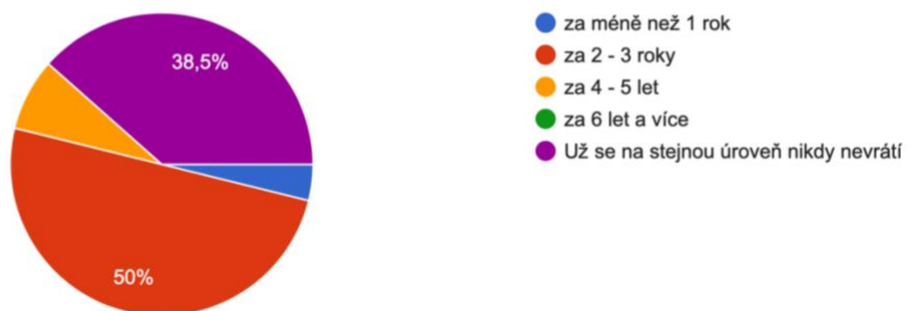
Graf 30 - 13. otázka z dotazníku
Zdroj: vlastní zpracování

U této otázky měli dotazovaní možnost vybírat více odpovědí a případně i připsat své další poznatky. Největší faktory, které měly dopad na snížený obrat podnikatelů byly dle nejčastějších odpovědí – úbytek turistů (88 %, 22), omezení jednotlivých skupin zákazníků (64 %, 16), omezení provozní doby (60 %, 15), nutnost pořízení ochranných pomůcek (44 %, 11) a celkový nárůst nákladů kvůli obecnému zdražování (24 %, 6). Dalšími faktory byly dle individuálních responzí:

- Úplné zavření restauračních zařízení a následné omezování otevírací doby do 20:00, což je pro koktejlový bar stejné, jako kdyby bylo zavřeno.
- Změna provozního řádu, čímž se snížila návštěvnost a raty.
- Omezení pouze na pracovní pobyty

Jak dlouho si myslíte, že bude trvat, než se cestovní ruch v Kutné Hoře vrátí na stejnou úroveň jako před pandemií?

26 odpovědí

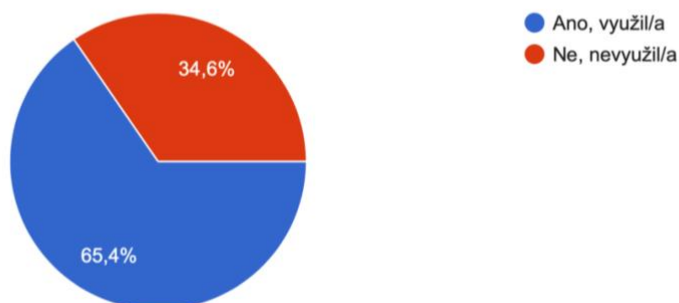


Graf 31 - 22. otázka z dotazníku
Zdroj: vlastní zpracování

Přesně 50 % (13) dotazovaných si myslí, že se cestovní ruch v Kutné Hoře vrátí na stejnou úroveň jako před pandemií za 2 až 3 roky. 38,5 % (10) respondentů odhadují, že se cestovní ruch již na stejnou úroveň nevrátí. Dva (7,7 %) podnikatelé délku návratu vidí za 4 až 5 let a pouze jeden člověk vybral možnost za méně než 1 rok.

5.4.2 Využití podpory od státu

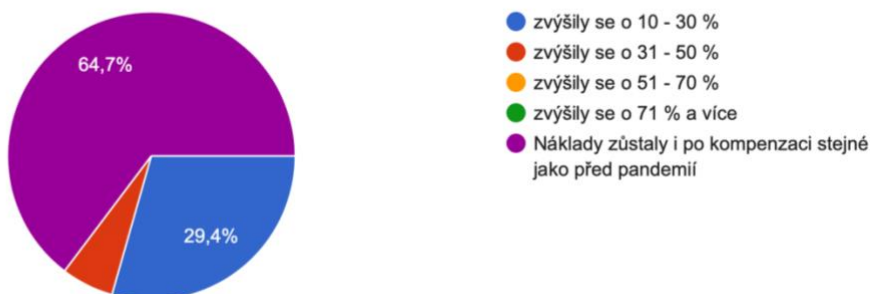
Využil/a jste během pandemie podporu od státu ve formě kompenzace na nepokryté náklady?
26 odpovědí



Graf 32 - 14. otázka z dotazníku
Zdroj: vlastní zpracování

V průběhu pandemie se stát snažil podpořit podnikatele pomocí kompenzací na pokrytí nákladů. 65,5 % (17) podnikatelů tuto příležitost využilo a 34,6 % (9) obchodníků příspěvky od státu nepotřebovalo.

Zvýšily se Vám náklady na provoz i po tom, co jste získal/a kompenzace? Pokud ano, přibližně o kolik procent?
17 odpovědí



Graf 33 - 15. otázka z dotazníku
Zdroj: vlastní zpracování

U 64,7 % (11) podnikatelů, kteří využili kompenzace od státu se díky dotacím vyrovnaly náklady na stejnou částku jako před pandemií. 29,4 % (5) zaznamenalo zvýšení nákladů o 10–30 % a jednomu obchodníkovi narostly náklady na provoz o 31–50 % po kompenzacích.

Pokud se Vám náklady na provoz během pandemie snížily díky získaným kompenzacím, přibližně o kolik procent?

11 odpovědí



Graf 34 - 16. otázka z dotazníku

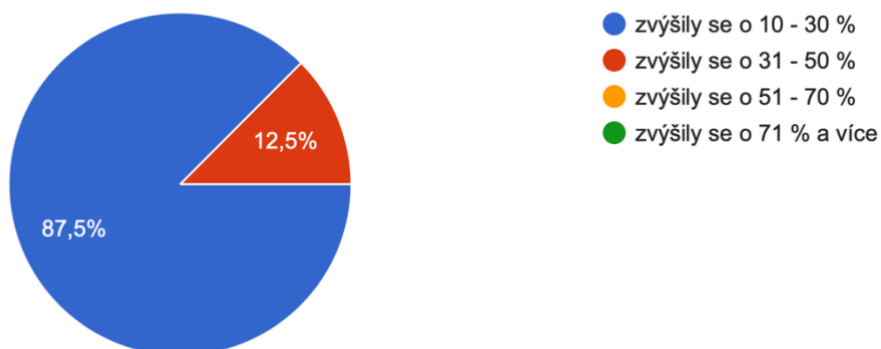
Zdroj: vlastní zpracování

Grafu č. 35 ukazuje, že 27,3 % (3) dotazovaných zaznamenalo snížení nákladů na provoz o 10–30 % díky získaným kompenzacím od státu.

5.4.3 Náklady na provoz bez kompenzací

Přibližně o kolik procent se náklady na provoz zvýšily?

8 odpovědí



Graf 35 -17. otázka z dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu č. 33 se zjistilo, že podporu od státu nevyužilo 9 dotazovaných podnikatelů.

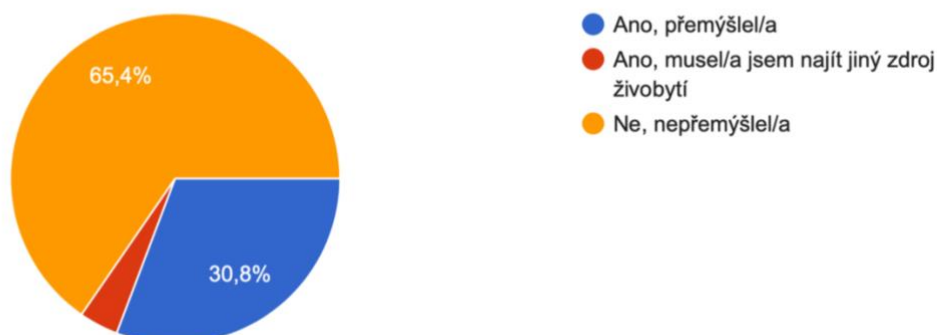
Sedmi z nich se během pandemie zvýšily náklady o 10–30 % a jednomu obchodníkovi narostly náklady o 31–50 %.

Jeden respondent odpověděl, že se náklady na provoz i bez kompenzací od státu snížily o 10–30 %.

5.4.4 Pocity podnikatelů ohledně svého podnikání

Přemýšlel/a jste nad ukončením podnikání kvůli omezení činnosti způsobené pandemií?

26 odpovědí



Graf 36 - 20. otázka z dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování

65,4 % (17) respondentů během pandemie nepotřebovalo přemýšlet o ukončení podnikání. Naopak 30,8 % (8) obchodníků kvůli zhoršené situaci způsobené pandemií nad ukončením podnikání v nějakém rozmezí přemýšlelo. Pouze jeden člověk odpověděl, že musel kvůli pandemii najít jiný zdroj živobytí.

Přizpůsobil/a jste nějakým způsobem své podnikání během pandemie?

26 odpovědí



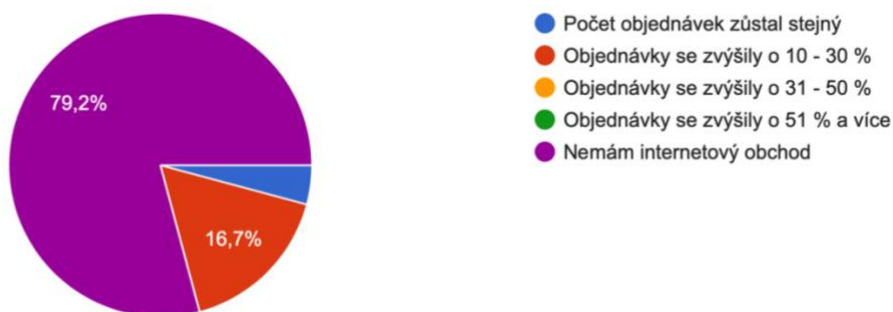
Graf 37 - 20. otázka z dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování

65,4 % (17) podnikatelů nemělo potřebu během pandemie žádným způsobem přizpůsobovat jejich podnikání. Na druhou stranu 19,2 % (5) lidí muselo změnit ve svém podniku sortiment. Našli se i dva obchodníci, kteří se museli přeorientovat na jiný druh podnikání. Další 2 podnikatelé během pandemie vytvořili internetový obchod.

Pokud jste již měl/a internetový obchod, zvýšil se Vám počet objednávek během pandemie? Pokud ano, přibližně o kolik procent?

24 odpovědí



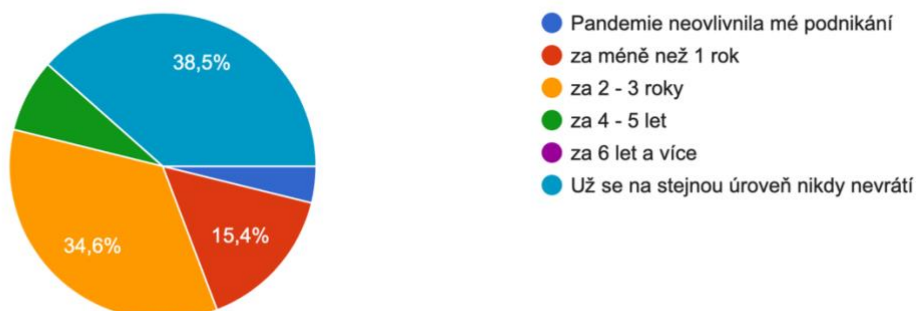
Graf 38 - 21. otázka z dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování

Podnikatelé, kteří již měli internetový obchod 16,7 % (4), zaznamenali vyšší počet objednávek o 10–30 %. Pouze u jednoho podniku zůstalo množství objednávek přes internetový obchod stejné. 79,2 % (19) respondentů odpovědělo, že nemá e-shop.

Za jak dlouho si myslíte, že bude trvat, než se navrátí Vaše podnikání na stejnou úroveň jako před pandemií?

26 odpovědí



Graf 39 - 23. otázka z dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování

Grafu č. 41 zobrazuje výsledky poslední otázky z dotazníku pro obyvatele Kutné Hory. 38,5 % (10) podnikatelů pociťují, že se jejich podnikání již nenavrátí na stejnou úroveň jako před pandemií. 34,6 % (9) respondentů si myslí, že bude trvat 2 až 3 roky, než se navrátí podnikání na stejnou úroveň. 2 obchodníci jejich návrat vidí na delší dobu 4 až 5 let a pouze jednoho podnikatele pandemie nijak neovlivnila.

5.4.5 Shrnutí výstupů podnikatelů

Totožně jako v kapitole 5.2.5., následuje shrnutí výstupů z dotazníkového šetření mezi podnikateli. Dotazník vyplnilo 26 podnikatelů a nejvíce bylo zastoupené odvětví ubytování, stravování, pohostinství, dále textilie, obuv, oděvy a cestovní ruch. Téměř 70 % z dotazovaných podniká jako právnický osoba a zbytek jako fyzická osoba. Nejvíce respondentů (9) podniká v Kutné Hoře již 6 až 10 let, dalších 6 obchodníků delší dobu 11 až 15 let, 5 podnikatelů teprve 1 až 5 let a dohromady 6 dotazovaných obchoduje ve městě přes 16 let a více. Podnikatelé se převážně shodli, že největší pozitivní dopad cestovního ruchu během pandemie představoval rozvoj domácího cestovního ruchu, ale většina také odpovídala, že pandemie nepřinesla žádné pozitivní dopady. Negativních dopadů bylo popsáno více a nejčastější odpovědi byly: méně turistů, omezení pohybu, cestování či počtu zákazníků. Přes 90 % podnikatelů mělo před pandemií alespoň z 30 % a více zahraniční zákazníky, ale jejich množství se během pandemie výrazně snížilo. Na druhou stranu se u většiny obchodníků zvýšil počet domácích zákazníků o 10–50 %. Bohužel téměř 90 % podnikatelů zasáhla pandemie Covid-19 výrazně či spíše negativně a tento následek vedl ke snížení jejich obratu. Předpoklad obyvatel se tedy z výstupů od obchodníků potvrdil a podniky v Kutné Hoře byly skutečně těžce zasaženy pandemií. Největší faktory, které měly dopad na snížený obrat během pandemie byly: úbytek turistů, omezení jednotlivých skupin zákazníků či provozní doby a nutnost pořízení ochranných pomůcek. 65 % respondentů muselo během pandemie využít podporu od státu, protože se jim navýšily náklady na provoz. Nejméně 30 % dotazovaných přemýšlelo nad ukončením podnikání kvůli omezení činnosti během pandemie a dalších 35 % muselo nějakým způsobem přizpůsobit své podnikání. Poslední dvě otázky byly na zamyšlení a aby respondenti zkusili odhadnout, jak dlouho bude trvat než se cestovní ruch a jejich podnikání navrátí na stejnou úroveň jako před pandemií. Stejný počet 38,5 % podnikatelů odpovědělo na obě otázky, že se již na stejnou úroveň nikdy nevrátí. Lidé, kteří konkrétně hádali dobu návratu, nejvíce vybírali možnost 2 až 3 roky.

Jelikož byly shrnuty výstupy dotazníkových šetření pro obyvatele i podnikatele, dalším krokem je jejich vzájemná komparace.

5.5 Komparace výstupů obou dotazníkových šetření

V této kapitole budou porovnány a shrnuty výstupy obyvatel a podnikatelů v Kutné Hoře, získané z dotazníkových šetření.

Dopady pandemie Covid-19 na cestovní ruch v Kutné Hoře

68,5 % obyvatel vnímala dopad pandemie na cestovní ruch v Kutné Hoře spíše nebo výrazně negativně, dalších 26,2 % z dotazovaných zaznamenala krom negativ i pozitiva. Pouze 5,3 % obyvatel vidí jen pozitivní dopad pandemie na cestovní ruch. U 88,4 % podnikatelů měla pandemie spíše negativní či výrazně negativní vliv na jejich podnikání, což odpovídá i reakci u obyvatel. Pouze malou část dotazovaných pandemie ovlivnila pozitivně či neutrálně.

Obyvatelé a podnikatelé se z velké části shodli na pozitivním dopadu cestovního ruchu, konkrétně na rozvoji domácího cestovního ruchu. 7 z 26 dotazovaných podnikatelů dokonce napsalo, že žádné pozitivní dopady nebyly.

Nejčastější odpovědí pro negativní dopad cestovního ruchu u obou skupin bylo postrádání zahraničních turistů. Obecným důvodem je, že bez turistů chybí příjem města a také tržby u podnikatelů.

Zahraniční a domácí turisté z pohledu obyvatel a podnikatelů

47,7 % obyvatel vnímalo množství větší návštěvníků před pandemií a 42,3 % pouze přiměřený počet turistů. Velká většina rezidentů si všimla, že se v Kutné Hoře během pandemie zmenšila návštěvnost zahraničních turistů, alespoň o 51–70 % či úbytek o 71 % a více. U podnikatelů tvořili zákazníky mezinárodní návštěvníci nejčastěji z 31–50 % až 51–70 %. Během pandemie podnikatelům také ubyli zahraniční zákazníci až o polovinu a více. Přes 88 % obyvatel zaznamenalo během pandemie vzrůst návštěvnosti domácích turistů v Kutné Hoře alespoň o 10–50 %. Tento nárůst se potvrdil i u podnikatelů, u kterých se zvýšil počet domácích zákazníků také o 10–50 %.

Obyvatelé a podnikatelé v Kutné Hoře

Obyvatelé si z 93,8 % myslelo, že byli kutnohorští podnikatelé těžce zasaženi pandemií. Měli pravdu, protože se téměř všem dotazovaným podnikatelům snížil během pandemie obrat. Obyvatelé odhadovali, že se podnikům snížil obrat v rozmezí 31–70 %. 9 podnikatelů potvrdilo, že se jim snížil obrat o 31–50 % a dalším podnikatelům poklesl obrat v rozmezí 10–30 %, 51–70 % a dokonce i přes 71 % a více.

Návrat cestovního ruchu na stejnou úroveň jako před pandemií

Obyvatelům i podnikatelům byla položena stejná otázka: Za jak dlouho si myslíte, že bude trvat, než se cestovní ruch v Kutné Hoře vrátí na stejnou úroveň jako před pandemií? Více než polovina obyvatel odpověděla, že návrat na stejnou úroveň bude trvat 2 až 3 roky. 22,3 % rezidentů tuto dobu vidí o něco déle – 4 až 5 let. Pouze 19,2 % místních odhaduje, že bude trvat méně než 1 rok, než se situace navrátí na stejnou úroveň. U podnikatelů byla reakce podobná. 50 % z nich si myslí, že bude trvat 2 až 3 roky, než se situace zlepší. Necelých 40 % ale nevidí budoucnost optimisticky, protože očekávají, že se cestovní ruch v Kutné Hoře již na stejnou úroveň jako před pandemií nenavrátí.

Stejná otázka byla položena i z hlediska podnikání pro obchodníky: Za jak dlouho si myslíte, že bude trvat, než se navrátí Vaše podnikání na stejnou úroveň jako před pandemií?

Podnikatelé projevili stejnou responzi jako u předchozí otázky. 34,6 % vidí návrat jejich podnikání za 2 až 3 roky a necelých 40 % si myslí, že se jejich obchodování již na stejnou úroveň jako před pandemií nevyrovná.

5.6 Zjištění percepce dopadů pandemie na obyvatele a podnikatele v Kutné Hoře

Průzkum zrealizovaný pomocí dotazníkových šetření poukázal na velice podobné smýšlení kutnohorských obyvatel a podnikatelů. Také se ukázalo, že pandemie měla větší negativní vliv na podnikatele, protože omezení cestovního ruchu a úbytek zahraničních turistů mělo přímý dopad na snížený obrat obchodníků. U některých obyvatel byl naopak pokles turistů příznivým vlivem, protože ne každý rezident musí mít kladný vztah k přijíždějícím návštěvníkům.

Nejpříznivějším dopadem pandemie na cestovní ruch měl rozvoj domácího turismu, mírné zlepšení životního prostředí a u podnikatelů např. vícedenní pobyty v ubytovacích zařízeních. Několikadenní pobyty návštěvníků v dané destinaci vedou k větším útratám a tyto částky podporují místní podniky, památky ve městě či celý region.

U podnikatelů bylo zajímavé zpozorovat myšlenky, že se cestovní ruch ani jejich podnikání již nenavrátil na stejnou úroveň jako před pandemií. Jelikož byla většina podniků závislá na cestovním ruchu a turistech v Kutné Hoře, bylo by rozumné se v této situaci zaměřit i na místní obyvatele a vyhovět jejich potřebám, protože právě obyvatelé a podnikatelé se mohou podporovat navzájem.

Závěr

Cílem této bakalářské práce byla komparace vlivu pandemie na obyvatele a podnikatele v Kutné Hoře, v důsledku propadu cestovního ruchu.

Teoretická část se zabývala popisem a charakteristikou cestovního ruchu, konkrétně typologií, faktory rozvoje CR a pozitivními a negativními vlivy cestovního ruchu. Další část byla zaměřená na vývoj a dopady pandemie nemoci Covid-19 ve světě a v České republice. V závěru teoretické části byly vymezeny předpoklady, které byly následně zkoumány v té praktické.

Kutná Hora je především zaměřená na kulturně poznávací druh cestovního ruchu, protože nabízí mnoho historických památek. Nejnavštěvovanější a nejvýznamnější pamětihodnosti jsou: Kostnice v Sedleci, chrám sv. Barbory, Katedrála Nanebevzetí Panny Marie či České muzeum stříbra (Hrádek). Turisté využívají při návštěvě města především krátkodobé, individuální a skupinové formy cestovního ruchu. Během pandemie se ale značně zlepšila také forma domácího cestovního ruchu, jelikož čeští občané více cestují po České republice a tím podporují rozvoj domácího turismu.

Lokalizační faktory, konkrétně přírodní a kulturně-historické předpoklady představují klíčovou roli pro udržitelný rozvoj cestovního ruchu v Kutné Hoře. Omezení společenských akcí, při kterém se sdružovalo hodně účastníků, mělo nepříznivý vliv na sociální rozvoj a vzájemný lidský kontakt.

Výstupy z dotazníkových šetření potvrdily, že pandemií byli nejvíce zasaženi podnikatelé, kterým se zkomplikovalo a zhoršilo podnikání především kvůli omezení cestovního ruchu, což vedlo k značnému úbytku turistů ve městě. Statistické údaje o návštěvnosti památek ukázaly, že rok 2019 před pandemií představoval nejúspěšnější ročník pro cestovní ruch v Kutné Hoře a vzápětí v roce 2020 po vypuknutí pandemie Covid-19 zřetelně pokleslo celkové množství návštěvníků až o 65 %. Turisté představovali u podnikatelů velkou a podstatnou část zákazníků a pokles návštěvníků vedl u většiny podniků ke snížení obrátu a zároveň ke zvýšení nákladů na provoz. Téměř 35 % dotazovaných podnikatelů během pandemie přizpůsobilo nějakým způsobem své podnikání. Z toho lze usoudit, že pokud mají lidé možnost a kreativitu, je téměř vždy možné nepříznivou situaci částečně vylepšit.

Autorka také předpokládala, že část obyvatel vnímala propad cestovního ruchu pozitivně. Tato presumpce se potvrdila pouze u 20 % dotazovaných, ale téměř 50 % obyvatel nebylo pandemií nijak ovlivněno. Z toho vyplývá, že je významný rozdíl mezi podnikateli a obyvateli v Kutné Hoře, protože každá skupina vnímá vlivy pandemie na cestovní ruch odlišně. U většiny rezidentů nezáleží, zda ve městě poklesne množství návštěvníků, ale naopak pro obchodníky jsou turisté klíčovými zákazníky, kteří mají velký vliv na jejich výnosy.

Pandemie přinesla pro cestovní ruch i pozitivní dopady, konkrétně rozvoj domácího turismu a zlepšení životního prostředí. Zmíněné vlivy jsou důležitými faktory pro udržitelný rozvoj cestovního ruchu. Několik podnikatelů zaznamenalo, že během pandemie využívali turisté vícedenních pobytů. Několikadenní pobyty jsou prospěšné pro místní ekonomiku a podporují tím nejen podniky, ale také obyvatele v Kutné Hoře. Naopak snížení velkého množství turistů v Kutné Hoře vyobrazovalo významný negativní dopad u podnikatelů a obyvatelé poukázali na nedostatek příjmů z cestovního ruchu pro město.

Situace kolem pandemie Covid-19 je dodnes stále nejistá, a proto autorka doporučuje kutnohorským podnikatelům, kteří byli více závislí na turistech a cestovním ruchu, aby se větší měrou zaměřili i na požadavky místních obyvatel. Je těžké odhadnout dobu, kdy se situace navrátí na stejnou úroveň jako před pandemií. Většina tuto dobu odhaduje na 2 až 3 roky a ostatní předpovídají, že se cestovní ruch již na stejnou úroveň nenavrátí. Z toho důvodu by vzájemná podpora obyvatel a podnikatelů v Kutné Hoře vedla alespoň k částečnému uspokojení potřeb obou stran a k jejich souladu.

Cestovní ruch byl jednoznačně jedním z nejzasaženějších odvětví po rozšíření nákazy Covid-19. Omezení pohybu a cestování záporně ovlivnilo především podniky závislé na cestovním ruchu a turistech. Na druhou stranu se během pandemie zlepšilo životní prostředí a obyvatelé v turistických destinacích si uvědomili, že ohleduplnost vůči kvalitě ve městě a lepší životní úroveň vede k udržitelnému rozvoji daného města či regionu.

Seznam použité literatury

1. DROBNÁ, D., MORÁVKOVÁ, E. Cestovní ruch pro střední školy a pro veřejnost. 3. vyd. Praha: Fortuna, 2019. ISBN 978-80-7373-151-9.
2. GALVASOVÁ, I., BINEK, J., HOLEČEK, J., CHABIČOVSKÁ, K., SZCZYRBA, Z.. Průmysl cestovního ruchu. 1.vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008. ISBN 978-80-87147-06-1.
3. HOLEČEK, M., MARIOT, P., STRÍDA, M. Zeměpis cestovního ruchu. 4. vyd. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, 2021. ISBN 978-80-87476-08-6
4. LACINA, K. Regionální rozvoj a veřejná správa, Vysoká škola finanční a správní, o.p.s. v edici EUPRESS, Praha, 2007, ISBN 978-80-86754-74-1
5. MIRVALD, S., DOKOUPIL, J., MATUŠKOVÁ, A., NOVOTNÁ, M., SUDA, J. a REITSPIES, Z. Geografie cestovního ruchu. 2. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita, 1994. ISBN 80-7043-110-5.
6. MOUREK, D. Cestovní ruch a životní prostředí. Sborník. Praha: Univerzita Karlova – Centrum pro otázky životního prostředí, 2002.
7. PALATKOVÁ, M., ZICHOVÁ, J. Ekonomika turismu. Turismus České republiky. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-90-247-9306-1
8. PÁSKOVÁ, M. a J. ZELENKA, J., 2002. Výkladový slovník cestovního ruchu. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj.
9. PÁSKOVÁ, M. Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu. 2. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009.
10. PELLEŠOVÁ, P., KAJZAR, P. Ekonomika cestovního ruchu. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, 2017.
11. PETRŮ, Zdenka. Základy ekonomiky cestovního ruchu. 2.vyd. Praha: IDEA SERVIS, 2007. ISBN 978-80-85970-55-5.
12. POUROVÁ, M. Marketing a management venkovského cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Vysoká škola cestovního ruchu a teritoriálních studií, 2010. ISBN 978-80-254-7787-8.
13. ŠAUER, M., VYSTOUPIL, J., HOLEŠINSKÁ, A., a kolektiv. Cestovní ruch učební text. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2015.
14. VYSTOUPIL, J., ŠAUER, M., a kolektiv. Geografie cestovního ruchu České republiky. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-340-7.

Seznam internetových zdrojů

1. BEZDÍČKOVÁ, Kateřina. Dopady cestovního ruchu na destinaci s památkou na Seznamu světového dědictví [online]. Hradec Králové, 2021[cit. 2022-04-12]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/vyapul/STAG95501.pdf>. Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové, Fakulta informatiky a managementu. Vedoucí práce Josef ZELENKA.
2. Cestovní ruch a COVID-19: Nutnost zachovat živobytí milionů lidí a příležitost pro transformaci. United Nations: Informační centrum OSN v Praze [online]. 2020 [cit. 2022-04-12]. Dostupné z: <https://www.osn.cz/cestovni-ruch-a-covid-19/>
3. Cestovní ruch ve víru koronaviru. Statistika&My: Magazín Českého statistického úřadu [online]. 2021 [cit. 2022-04-12]. Dostupné z: <https://www.statistikaamy.cz/2021/04/23/cestovni-ruch-ve-viru-koronaviru>
4. Co je to pandemie?. Pandemie [online]. 2016 [cit. 2022-04-12]. Dostupné z: <https://www.pandemie.cz/co-je-to-pandemie>
5. Coronavirus (COVID-19) Vaccinations. Our World in Data [online]. 2020 [cit. 2022-04-12]. Dostupné z: https://ourworldindata.org/covid-vaccinations?country=OWID_WRL
6. ČERBA, Otakar. Kapitola 16. Geografie cestovního ruchu. Databázové systémy GIS [online]. 2003 [cit. 2022-04-12]. Dostupné z: <http://old.gis.zcu.cz/studium/dbg2/Materialy/html/ch16.html>
7. FILEP, Sebastian, Brian KING a Bob MCKERCHER. Reflecting on tourism and COVID-19 research: Tourism Recreation Research. Taylor&Francis Online [online]. 2022 [cit. 2022-04-12]. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/02508281.2021.2023839>
8. GÖSSLING, Stefan a Nadja SCHWEIGGART. Two years of COVID-19 and tourism: what we learned, and what we should have learned: Journal of Sustainable Tourism. Taylor&Francis Online [online]. 2022 [cit. 2022-04-12]. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09669582.2022.2029872?scroll=top&needAccess=true>
9. Historie města. Kutná hora: České dědictví UNESCO [online]. 2016 [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://destinace.kutnahora.cz/d/historie-mesta>

10. KRAUS, Daniel. *Trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu* [online]. Brno, 2006 [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/rvjhb/>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Martin ŠAUER.
11. Kutná Hora. Aktuálně.cz [online]. 2014 [cit. 2022-04-12]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/geografie/staty-a-mesta/kutna-hora/r~8676876c514611e49ecf002590604f2e/>
12. MATĚJOVÁ, Eliška. *Směry výzkum geografie cestovního ruchu* [online]. Brno, 2012 [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/fqzvn/>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Martin ŠAUER.
13. Okres Kutná Hora. Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ pro Středočeský kraj [online]. 2021 [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/okres_kutna_hora
14. Questions and answers on COVID-19: Basic facts. European Centre for Disease Prevention and Control: An agency of the European Union [online]. 2020 [cit. 2022-04-12]. Dostupné z: <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/questions-answers/questions-answers-basic-facts>
15. Questions and answers on COVID-19: Basic facts. European Centre for Disease Prevention and Control: An agency of the European Union [online]. 2020 [cit. 2022-04-12]. Dostupné z: <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/questions-answers/questions-and-answers-vaccines>
16. ROGERSON, J. M. Tourism business responses to South Africa's COVID-19 Pandemic Emergency. *GeoJournal of Tourism and Geosites* [online]. 2021 [cit. 2022-04-12]. Dostupné z: <http://gtg.webhost.uoradea.ro/PDF/GTG-2-2021/gtg.35211-657.pdf>
17. SHARMA, A., SHIN, H., SANTA-MARÍA, M. J., & NICOLAU, J. L. Hotels' COVID-19 innovation and performance. *Annals of Tourism Research*. Taylor&Francis Online [online]. 2021 [cit. 2022-04-12]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0160738321000426?via%3Dihub>

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Kutná Hora vyznačená na mapě České republiky Zdroj: www.mapy.cz 29

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Druhy a formy cestovního ruchu
Zdroj: vlastní konstrukce na základě dat z knihy Zeměpis cestovního ruchu (2021) 8

Seznam grafů

Graf 1 - Nejnavštěvovanější památky KH v roce 2018 Zdroj: vlastní konstrukce ze statistických údajů MÚ Kutná Hora	32
Graf 2 – Nejnavštěvovanější památky KH v roce 2019 Zdroj: vlastní konstrukce ze statistických údajů MÚ Kutná Hora	33
Graf 3 - Nejnavštěvovanější památky KH v roce 2020 Zdroj: vlastní konstrukce ze statistických údajů MÚ Kutná Hora	34
Graf 4 - Nejnavštěvovanější památky KH v roce 2021 Zdroj: vlastní konstrukce ze statistických údajů MÚ Kutná Hora	35
Graf 5 - Porovnání návštěvnosti památek 2018-2021 Zdroj: vlastní zpracování ze statistických údajů MÚ Kutná Hora	35
Graf 6 - Věková kategorie respondentů Zdroj: vlastní zpracování	38
Graf 7 - Pohlaví respondentů Zdroj: vlastní zpracování	38
Graf 8 - 1. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	39
Graf 9 - 2. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	40
Graf 10 - 3. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	41
Graf 11 - 10. otázka v dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	42
Graf 12 - 13. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	43
Graf 13 - 4. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	43
Graf 14 - 5. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	44
Graf 15 - 6. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	44
Graf 16 - 7. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	45
Graf 17 - 8. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	45
Graf 18 - 9. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	46
Graf 19 - 11. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	46
Graf 20 - 12. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	47
Graf 21 - Odvětví podnikání Zdroj: vlastní zpracování	49
Graf 22 - 2. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	49
Graf 23 - 3. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	50
Graf 24 - 4. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	50
Graf 25 - 7. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	53
Graf 26 - 8. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	53
Graf 27 - 9. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	54

Graf 28 - 10. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	54
Graf 29 - 12. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	55
Graf 30 - 13. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	55
Graf 31 - 22. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	56
Graf 32 - 14. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	57
Graf 33 - 15. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	57
Graf 34 - 16. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	58
Graf 35 -17. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	58
Graf 36 - 20. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	59
Graf 37 - 20. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	59
Graf 38 - 21. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	60
Graf 39 - 23. otázka z dotazníku Zdroj: vlastní zpracování	60

Přílohy

Měsíční návštěvnost památek rok 2018

Měsíc	Chrám sv. Barbory	ČMS - Hrádek	Vlašský dvůr	Kostnice	Katedrála Nanebevzetí Panny Marie	Kaple Božího těla	Kostel sv. Jana Nepomuckého	ČMS - Týlův památník	ČMS - Kamenný dům	GASK - Jezuitská kolej	Muzeum Odhalení temné tváře KH	Muzeum pověstí a strašidel	Alchymistická dílna	Kostel sv. Jakuba	Kostel Panny Marie Na Náměti	Muzeum kostek Lego	Datčického dům	Celkem
Leden	12 695	222	924	19 435	4 472	384	0	0	0	2 165	147	169	31	396	0	352	733	42 125
Únor	9 863	0	1 097	15 499	4 127	240	0	0	0	1 981	182	196	90	0	0	550	641	34 466
Březen	17 689	627	2 536	27 451	6 303	1 763	1 322	0	34	6 703	309	376	140	0	0	846	1 086	67 185
Duben	30 087	12 188	4 546	40 458	11 357	4 906	165	223	1 129	2 678	362	455	181	367	59	613	910	110 684
Květen	36 483	18 880	5 514		13 250	6 769	934	198	2 342	4 342	380	476	307	0	0	616	1 828	138 527
Červen	33 822	9 349	5 273	45 215	11 950	5 190	743	223	1 011	1 774	476	622	107	8 071	61	647	960	125 494
Červenec	42 299	15 779	4 158	60 746	16 806	7 302	639	313	1 422	4 959	521	679	309	12 507	899	1 630	1 726	172 664
Srpen	42 752	17 942	3 273	60 052	16 209	6 993	461	249	1 160	2 958	670	702	335	11 481	903	1 803	1 355	169 298
Září	36 523	13 424	4 095	43 727	13 684	7 030	1 006	888	1 172	3 678	297	304	195	8 289	516	679	1 309	136 816
Ríjen	28 292	9 940	2 890	39 428	10 496	4 355	158	441	849	3 527	189	299	205	0	0	696	1 070	102 835
Listopad	16 026	1 886	1 560	23 096	6 624	543	331	226	492	5 185	176	198	81	0	0	454	850	57 728
Prosinec	17 682	2 758	925	25 634	7 529	1 477	2 759	0	0	3 481	130	150	35	1 736	0	100	1 609	66 005
Celkem	324 213	102 995	36 791	446 949	122 807	46 952	8 518	2 761	9 611	43 431	3 839	4 626	2 016	42 847	2 408	8 986	14 077	1 223 827
prosinec 2017	19 769	2 293	1 608	25 226	6 493	302	2 359	0	0	6 173	157	220	38	3 102	0	297	776	68 813
rok 2017	340 243	101 369	40 278	431 448	115 795	43 358	7 526	2 111	9 906	54 501	4 092	4 631	1 763	42 870	1 526	8 445	11 796	1 221 658
rozdíl	-16 030	1 626	-3 487	15 501	7 012	3 594	992	650	-295	-11 070	-253	-5	253	-23	882	541	2 281	2 169
rozdíl v %																		

Otevřeno pouze o víkendech
Otevřeno pouze 5 dní

Měsíční návštěvnost památek rok 2019

Měsíc	Chrám sv. Barbory	ČMS - Hrádek	Vlašský dvůr	Kostnice	Katedrála Nanebevzetí Panny Marie	Kaple Božího těla	Kostel sv. Jana Nepomuckého	ČMS - Týlův památník	ČMS - Kamenný dům	GASK - Jezuitská kolej	Muzeum Odnalení temné tváře KH	Muzeum pověstí a strašidel	Alchymistická dílna	Kostel sv. Jakuba	Kostel Panny Marie Na Náměti	Muzeum kostek Lego	Dacíkého dům	Celkem
Leden	11 255	371	545	17 910	4 782	969	50	0	0	1 408	0	0	15	86	0	499	432	38 322
Únor	11 515	35	662	17 139	6 298	1 696	2	0	0	3 386	0	0	68	0	0	447	593	41 841
Březen	18 233	0	1 795	26 836	10 460	2 630	14	0	0	2 376	0	0	141	0	0	642	723	63 850
Duben	31 269	13 889	3 868	43 490	14 274	4 130	1 321	277	1 017	5 450	zrušeno	0	146	1 348	0	632	1 265	122 376
Květen	38 030	23 683	5 106		17 678	5 763	855	313	2 631	5 465	zrušeno	0	330	48	48	654	1 769	152 546
Červen	35 179	12 321	5 307	49 977	17 875	5 878	961	120	1 517	9 048	zrušeno	536	273	9 167	0	1 815	1 239	151 213
Červenec	44 565	18 607	3 712	62 449	22 941	8 609	371	201	1 841	4 563	zrušeno	665	423	9 580	624	2 343	1 396	182 890
Srpen	49 154	21 939	3 455	68 468	24 584	8 668	233	362	2 533	3 883	zrušeno	569	317	12 704	676	2 389	725	200 659
Září	36 604	15 950	3 557	44 141	16 470	6 302	762	381	2 850	3 801	zrušeno	348	158	9 189	504	935	1 196	143 148
Říjen	33 180	13 272	1 988	45 271	16 789	5 528	300	737	1 949	3 736	zrušeno	235	280	0	0	1 223	1 355	125 843
Listopad	18 195	2 866	1 278	26 705	9 922	1 348	261	331	616	10 049	zrušeno	120	61	15	0	876	827	73 470
Prosinec	20 344	1 735	1 374	30 068	10 542	1 678	3 115	0	0	7 806	zrušeno	25	69	1 899	0	1 312	1 438	81 405
Celkem	347 523	124 668	32 647	482 627	172 615	53 199	8 245	2 722	14 954	60 971	0	2 498	2 281	44 036	1 852	13 767	12 958	1 377 563
	17 682	2 758	925	25 634	7 529	1 477	2 759	0	0	3 481	130	150	35	1 736	0	100	1 609	66 005
rok 2018	324 213	102 995	36 791	446 949	122 807	46 952	8 518	2 761	9 611	43 431	3 839	4 626	2 016	42 847	2 408	8 986	14 077	1 223 827
rozdíl	23 310	21 673	-4 144	35 678	49 808	6 247	-273	-39	5 343	17 540	-3 839	-2 128	265	1 189	-556	4 781	-1 119	153 736
rozdíl v %																		

ZAVŘENO z důvodů
rekonstrukce Vlašského dvora

**Měsíční návštěvnost památek
rok 2020**

Měsíc	Chrám sv. Barbory	ČMS - Hrádek	Vlašský dvůr	Kostnice	Katedrála Nanebevzetí Panny Marie	Kaple Božicho těla	Kostel sv. Jana Nepomuckého	ČMS - Týlův památník	ČMS - Kamenný dům	GASK - Jezuitská kolej	Muzeum KH pověstí, duchů a strašidel	Alchymistická dílna	Kostel sv. Jakuba	Kostel Panny Marie Na Náměti	Muzeum kostek Lego	Dacíckého dům	Celkem
Leden	14 568	175	486	22 190	7 619	1 215	68	0	0	10 245	64	54	121	0	735	731	58 271
Únor	13 595	0	957	18 792	7 613	1 918	18	0	0	13 685	70	131	0	0	688	882	58 349
Březen	6 286	0	840	7 725	3 423	443	0	0	0	6 462	30	57	0	0	488	372	26 126
Duben	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Květen	1 736	990	144		1 196	990	45	66	418	1 632	56	35	0	0	87	91	9 093
Červen	11 339	5 477	1 584	9 876	7 145	6 832	382	121	1 125	5 461	245	160	0	0	794	568	51 109
Červenec	21 369	15 896	2 334	21 768	13 557	11 129	310	222	1 520	1 954	355	344	0	0	1 210	607	92 575
Srpen	26 127	20 153	3 658	27 079	16 287	12 533	644	227	1 892	2 643	454	372	0	0	959	766	113 794
Září	14 732	9 521	1 884	11 442	7 571	7 206	495	331	1 524	2 938	227	149	0	323	539	792	59 674
Říjen	2 969	1 973	211	2 402	1 659	1 584	280	70	103	320	25	34	0	0	187	272	12 089
Listopad	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prosinec	1 354	0	250	900	765	587	312	0	0	476	0	0	0	0	53	245	4 942
Celkem	114 075	54 185	12 348	123 781	66 835	44 437	2 554	1 037	6 582	45 816	1 526	1 336	121	323	5 740	5 326	486 022
	20 344	1 735	1 374	30 068	10 542	1 678	3 115	0	0	7 806	25	69	1 899	0	1 312	1 438	81 405
rok 2019	347 523	124 668	32 647	482 627	172 615	53 199	8 245	2 722	14 954	60 971	2 498	2 281	44 036	1 852	13 767	12 958	1 377 563
rozílí	-233 448	-70 483	-20 299	-358 846	-105 780	-8 762	-5 691	-1 685	-8 372	-15 155	-972	-945	-43 915	-1 529	-8 027	-7 632	-891 541
rozílí v %																	

Od 13. března 2020 zavřeno - nařízení vlády - pandemie (Covid-19)

11. - 12. května otevřeno: ČMS (všechna muzea, bez stř. dolu), GASK, Muzeum KH pověstí..., Alchymistická dílna, Muzeum kostek Lego, Dacíckého dům

25. května otevřeny i všechny další památky

12.10. - 3.12. a 18. - 31. 12. 2020 zavřeno - nařízení vlády - pandemie (Covid-19)

**Měsíční návštěvnost památek
rok 2021**

Příloha 4

Měsíc	Chrám sv. Barbory	ČMS - Hrádek	Vlašský dvůr	Kostnice	Katedrála Nanebevzetí Panny Marie	Kaple Božího těla	Kostel sv. Jana Nepomuckého	ČMS - Týlův památník	ČMS - Kamenný dům	GASK - Jezuitská kolej	Muzeum KH pověstí, duchů a strašidel	Kostel sv. Jakuba	Kostel Panny Marie Na Náměti	Muzeum lega	Dacíckého dům	Galerie Felixe Jeneweina	Celkem
Leden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Únor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Březen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Duben	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Květen	5 336	2 199	794		3 134	4 231	444	48	211	1 045	170	0	0	195	79	47	22 429
Červen	11 445	6 711	2 177	10 010	6 643	6 778	911	136	752	2 853	172	0	0	552	821	79	50 040
Červenec	28 014	17 027	7 890	27 114	16 760	14 843	500	219	2 130	3 039	511	22	826	1 950	1 166	25	122 036
Srpen	30 826	17 911	4 484	31 817	18 191	12 780	1 067	222	2 119	4 318	628	26	628	2 855	1 168	125	129 165
Září	20 528	10 141	3 109	17 400	11 328	9 398	949	468	2 507	3 154	163	1 074	462	617	980	121	82 399
Říjen	15 320	8 795	2 728	16 465	9 941	8 327	316	699	1 635	2 285	148	0	409	728	973	52	68 821
Listopad	7 135	2 911	1 029	8 291	4 754	4 429	147	0	393	4 443	59	0	0	287	591	63	34 532
Prosinec	5 983	614	718	6 935	4 434	4 067	1 039	0	0	1 684	53	0	0	220	430	18	26 195
Celkem	124 587	66 309	22 929	122 528	75 185	64 853	5 373	1 792	9 747	22 821	1 904	1 122	2 325	7 404	6 208	530	535 617
	1 354	0	250	900	765	587	312	0	0	476	0	0	0	53	245	0	4 942
rok 2020	114 075	54 185	12 348	123 781	66 835	44 437	2 554	1 037	6 582	45 816	1 526	121	323	5 740	5 326	0	484 686
rozdíl	10 512	12 124	10 581	-1 253	8 350	20 416	2 819	755	3 165	-22 995	378	1 001	2 002	1 664	882	530	50 931
rozdíl v %																	

Od 1.1. zavřeno - nařízení vlády - pandemie (Covid-19)

Od 3.5. otevřeny památky (Hrádek-důl od 11.5.)

Od 7.5. otevřeno: GFJ, Muzeum Lega

Dacíckého dům - v květnu otevřeno pouze o víkendech

